

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Franc Fale, Alojz Janežič, Ivo Kohlenbrand, Marjan Kolar, Frančiška Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 86 030, int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk Maribor

OBČINSKI PRAZNIK

Vsako leto ob obletnici bitke in poslednje zmage v II. svetovni vojni na Poljani praznuje ravenska občina svoj občinski praznik. Preprosti granitni steber, ki se komu zdi že skoraj preskromno obeležje, je ob letošnjih krvavih stockholmskih dogodkih privzel simboliko dvignjenega prsta, ki svari in opominja k budnosti.

Na Poljani se je dokončno sesul vojaški stroj, ki je grozil z uničenjem vsej Evropi, zmago pa je izbojevalo združeno jugoslovansko partizansko orožje. Očitno pa s tem ni bila premagana ideologija terorja in zločinstva, ni bila izkoreninjena bratomorna blaznost ne sovraštvo do socialistične družbene ureditve v federaciji združenih enakopravnih narodov Jugoslavije.

Tudi ko bomo ploskali letošnjim dobitnikom občinskih nagrad, ko bomo s ponosom pregledovali uspehe, dosežene v minulem obdobju ter morda tvegali optimistične napovedi za bližnjo prihodnost, bo moralo biti živo pred nami svarilo spomenika na Poljani. In ko bomo gledali pred seboj praznično oblečene cicibane in pionirje, si bomo morali obljubiti, da jih bomo vzgajali k budnosti, k narodni, proletarski jugoslovanski zavednosti, ker ne svoboda ne neodvisnost nista dobrini, priborjeni enkrat za vekomaj in ker le osveščen človek lahko odvrta strupeno sovražno propagando.

Športne in kulturne prireditve v tednu občinskega praznovanja harmonično dopolnjujejo tak koncept, saj pomeni športno udejstvovanje poroštvo za zdrave in čvrste generacije, kulturno pa — poveza-

no s političnim — pravo usmeritev mladih sil.

Ob vseh takih mislih in spoznanjih pa vendarle že bežen pogled na prehojeno pot in na dosežke socializma v naši občini vzbuja miren ponos in veder pogled v prihodnost.

Res šele daljše časovno obdobje omogo-

ča zaokrožen prikaz rasti in pridobitev, vendar čas v naši občini poteka tako polno in plodno, da nam tudi doba enega leta pokaže mnogo. So to široke asfaltne ceste, razširjene in modernizirane tovarne, nova stanovanjska naselja, prenovljene hiše, ki polepšajo podobo kraja, nove skulpture in spomeniki. Predvsem pa je v stalni rasti videti načrtno skrb za občane, za izboljšanje njihove življenjske ravni, za večji in boljši kos kruha vsem.

Delovni dogovor komunistov železarne

Konec meseca marca so se na delovni konferenci sestali člani Zveze komunistov, zaposleni v tovarni. Uvodno misel v razpravo je podal sekretar organizacije. Govoril je o delu, ki ga je v preteklem obdobju opravila organizacija, in o nalogah članov v bodoče.

Ko je govoril o rezultatih opravljenega dela, je ugotovil, da z delom in aktivnostjo organizacije v zadnjem času ne moremo biti zadovoljni. Za pravilno razumevanje take ocene je po njegovem treba osvetliti pogoje, v katerih je delovala organi-

zacija v tovarni, in zunanje faktorje, ki so tudi imeli svoj vpliv na njeno ne preveč aktivno delo.

Večkrat je že bilo ugotovljeno, da organizacijske oblike povsem ne ustrezajo. Nekateri oddelki so bili številčno premočni. To je oviralo večjo individualno aktivnost in medsebojno povezanost članov. So tudi primeri, da člani vodstva oddelkov niso delali v obratu ali okolju, kjer so zaposleni ostali člani. Zato niso bili zadosti povezani z drugimi člani oddelka, niti vedno dovolj seznanjeni s problemi, ki

IZ VSEBINE

Kultura — bistvena sestavina socializma — Zasedanja delavskega sveta — Iz dejavnosti sindikata — Vprašanja in odgovori — Sklepi poslovnega odbora — Sladkorna bolezen — Sklepi odbora za splošne zadeve — Strokovna posvetovanja in raziskave — Kulturna kronika — Obratne nezgode — Športne vesti — Razpisi izrednega študija pri delavski univerzi Ravne

Praznično cvetje

so se pojavljali na določenem področju ali sredini. Če naj bo Zveza komunistov najbolj napredna in organizirana organizacija, potem je nujno, da so njeni člani prisotni in aktivni na vseh toriščih našega gospodarstva, družbenega in političnega življenja, prisotni in aktivni pa tudi v tovarni pri oblikovanju stališč do vodenja poslovne politike in obravnavanju problemov, ki zadevajo delovno skupnost. Le tako je možno, da organizacija na morebitne negativne pojave pravočasno in uspešno reagira.

Drugi dejavnik, ki je na dejavnost imel posredni vpliv, je naša splošna gospodarska organizacija. Razna politična telesa od najnižjih do najvišjih so o tem razpravljala ter sprejemala predloge in stališča, ki pa vedno niso bila dovolj upoštevana. Nasprotno smo dopuščali razne deformacije in neustrezna gibanja, ki so nujno privedla do devalvacije, ki je najbolj prizadela tiste z nizkimi osebnimi dohodki. Z devalvacijo naj bi sicer stabilizirali tržišče in cene, toda stvari se ponovno razvijajo v smer, ki pomeni razliko med tem, kar sicer govorimo, in tem, kar dejansko v vsakodnevni praksi doživljamo. Čeprav pri delu organizacije verjetno ni bilo vse v redu, pa ne bi mogli trditi, da organizacija, predvsem pa posamezni člani, niso bili prisotni pri oblikovanju stališč in poslovne politike tovarne. Res pa je, da je bilo tako delo manifestirano mimo ustaljenih oblik delovanja. Aktivnost članov je bila usmerjena v več smeri. Kot organizacija in člani smo sodelovali pri uveljavitvi XV. ustavnega amandmaja in pripravi pogojev za prehod na skrajšani delovni čas. Posebna skrb je bila namenjena kadrovski politiki in štipendiranju v tovarni. Na sestankih pa so bile razprave tudi o aktualnih političnih in gospodarskih problemih ter delu mladinske organizacije v tovarni. Sodelovali smo tudi pri konstituiranju konference Zveze komunistov na nivoju združenega podjetja in formiranju njenega sekretariata. Prezreti tudi ne smemo aktivnosti in dela posameznih članov Zveze komunistov na drugih področjih družbenega, političnega in kulturnega življenja na območju kraja in občine. Odločno premalo pa smo kot organizacija ali posamezniki delali na idejno političnem izgrajevanju članov, na skrbi za pomladitev in sprejemu zaposlenih v članstvo Zveze komunistov. Razen nalog, ki jih bo na teh področjih treba opraviti v naslednjem obdobju, pa nas čakajo zahtevne naloge tudi na področju gospodarstva in poslovanja tovarne. Razni restriktijski in drugi ukrepi, podražitve cen ferolegur in drugega reprodukcijskega materiala so močno prizadeli tudi našo tovarno. V iskanju možnosti in poti, kako tudi v nastalem položaju doseči zadovoljive rezultate poslovanja, je delavski svet že sprejel akcijski program, v katerem so naloge in obveznosti celotne delovne skupnosti jasno začrtane. Izhod iz nastale situacije je v večji produktivnosti, racionalnejšem poslovanju, zniževanju proizvodnih stroškov in večji tržni miselnosti. Pred nami vsemi so naloge, ki zahtevajo sodelovanje in prizadevanje nas vseh. Pomembno v akcijskem programu je dejstvo, da smo v njem bolj kot doslej točno določili odgovornosti služb in posameznikov za

njegovo izvršitev. Odgovornost za izvršitev akcijskega programa pa mora prevzeti tudi organizacija Zveze komunistov, zato je naloga nas vseh, da program podpremo in se povsod tam, kjer delamo, aktivno vključimo v njegovo izvajanje.

Posamezni diskutanti so v razpravi kritično ocenili delo organizacije, podprli pa tudi ukrepe akcijskega programa. Rečeno je bilo, da so opravljeni izračuni pokazali, da bi v tovarni, če ne bi na področju poslovanja ukrepali, poslovno leto zaključili celo z izgubo, zato je povsem normalno, da je bilo treba sprejeti program akcij in ukrepov. Posebej je bilo poudarjeno, da bomo odgovornost za izvajanje akcijskega programa morali prevzeti vsi zaposleni, da pa bodo morali večji del odgovornosti pri tem prevzeti tisti, ki so zaposleni na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih, oziroma tisti, ki lahko in morajo vplivati na zboljšanje dela. Naša celotna akcija mora biti predvsem usmerjena v prizadevanja za znižanje vseh vrst stroškov in boljše izkoriščanje kapacitet. Poleg tega bomo morali pristopiti k selekciji kupcev in spremembi asortimana proizvodnje. Izločevati bo treba pričetni izdelke, ki jih delamo z izgubo, povečevati pa proizvodnjo tam, kjer je ugotovljen dohodek. Vse preveč imamo tudi vezanih sredstev v nedokončani proizvodnji in polizdelkih, kar nakazuje potrebo po skrajšanju ciklusa izdelave in večje tehnološke discipline. Ena od nalog programa je tudi povečanje izvoza. Ta nam je potreben zato, ker potrebujemo devizna sredstva za uvoz ferolegur, pa tudi zato, da primerjamo kvaliteto izdelkov na zunanjem tržišču. Izvoz pa ne sme pomeniti parole »izvoz za vsako ceno«, ampak je tudi na tem področju potrebna selekcija, predvsem pa ga je treba usmeriti v izdelke, ki so za našo proizvodnjo rentabilni. Akcijski program mora v tovarni zaživeti svoje gospodarsko in politično življenje. Politično bo zaživel tedaj, če ga bomo vsi podprli, gospodarsko pa, če bomo boljše in več delali. Začrtane naloge so realne, od nas pa je odvisno, če jih bomo dosegli. Toda če smo si že zastavili cilje, potem moramo biti tudi politično odgovorni za njihovo izvedbo.

V razpravi je bilo posebej poudarjeno, da je eno od osnovnih vprašanj naše organizacije vprašanje članstva. Namesto da bi več govorili o sprejemanju novih članov, smo se morali soočiti s problemom izstopanja. Člani, ki izstopajo, navadno kot osnovni razlog navedejo višino članarine, vendar po mnenju nekaterih ta ni osnovni vzrok, ampak je vzroke iskati drugod. Organizacija Zveze komunistov mora biti vedno aktivna in na napake opozarjati. Če nekaj ne gre ali ni prav, se je treba sesti in zadeve urediti, ne pa da pogosto dopuščamo, da gredo stvari naprej take, kakršne so. Če pobliže analiziramo nastalo situacijo, se soočimo z vprašanjem, kaj naj bi organizacija ZK predstavljala, da bi ponovno postala interesantna za svoje člane. Po oceni nekaterih našega dela nismo znali oblikovati tako, da bi bilo članstvo v organizaciji zanimivo in privlačno tudi za pridobitev novih članov. Če hočemo, da bodo sestanki bolj zanimivi, bo treba najti drugačno obliko dela, predvsem pa bo treba ločiti sestanke organizacije od drugih delovnih sestankov in sej sa-

moupravnih organov. Bil je tudi očitek, da predsednik CK ZKS tovariš France Popit, ko je obiskal Koroško in Ravne, ni obiskal naše tovarne in se sestal z neposrednimi proizvajalci.

V razpravi je sodeloval tudi sekretar medobčinskega sveta ZKS Ravne tovariš Ivan Žagar, ki je povedal, da je tovariša Popita na Koroško povabil medobčinski svet ZKS, da je bil obisk časovno omejen in da drugih obiskov izven prvotno predvidenega programa ni mogel opraviti. Rekel pa je, da se tovariš Popit rad sestane in pogovarja z neposrednimi proizvajalci, zato je obljubil, da bo uredil vse potrebno, da bo tovariš Popit verjetno še v letošnjem letu obiskal našo tovarno. Ko je govoril o delu tovarne in organizacije, je poudaril, da je povsem razumljivo, da so rezultati, ki jih dosega tovarna, tudi rezultati večine komunistov v podjetju. Občinski komite ni pasivno gledal na to, da organizacija tovarne ni bila dovolj aktivna. Kar zadeva naloge, ima ZK jasno zastavljene cilje, kako naj se nadalje razvija samoupravljanje in da so prav komunisti odgovorni za nadaljnji razvoj in krepitev samouprave. Zastavlja se, je poudaril, vprašanje, če je samoupravljanje v delovnih organizacijah res tako, kot pišemo v naših dokumentih. Eden od namenov, zaradi katerega smo leta 1968 izvršili reorganizacijo, je bil tudi ta, da bi se organizacija odprla navzven. Kljub taki zasnovi pa do sedaj še ni bilo primera, da bi kaka organizacija ZK v delovni organizaciji spregovorila tudi o politiki v občini in njeni perspektivi oziroma vsaj v tej smeri doslej še ni bilo nobenih pobud. Kar zadeva vzroke za izstop, ki jih navadno člani postavljajo, je lahko le v manjši meri članarina, v večini primerov pa gre za neurejene odnose med ljudmi, doseženi položaj, osebni standard in seveda tudi določen negativni odnos do nekaterih stvari. Razprava je načela tudi vprašanje potrebe po širšem ideološkem izpopolnjevanju članov in odnos do čuvanja družbenega premoženja oziroma premoženja tovarne.

Na konferenci je bila določena posebna delovna skupina, katere naloga je bila, da na podlagi poročila sekretarja in razprave pripravi predloge sklepov in smernic bodočega dela in nalog organizacije v tovarni. Ker zaključki razen nalog organizacije obravnavajo tudi področja drugega dela in poslovanja, je prav, da smo z njimi seznanjeni vsi, zato jih v celoti navajamo:

1. Reorganizacijo organizacije ZK, ki je bila potrjena na delovni konferenci, je treba v tovarni dokončno izvesti čimprej. Zato je sestanke članov po oddelkih, na katerih je izvoliti sekretarja in člane sekretariata, treba sklicati najpozneje do 15. maja 1971.

2. Ugotavlja se, da delo mladinske organizacije v naši tovarni ni zadovoljivo. Da bi dosegli večjo aktivnost in organiziranost mladine, se zadaljuje sekretariat organizacije ZK, da osnuje aktiv mladih komunistov, katerega osnovna naloga bo delo z mladinsko organizacijo.

3. Pri dosedanjem delu je organizacija ZK nekoliko zapostavila vprašanje sprejema novih članov in obnavljanje organizacije. Za sprejem novih članov, ki mora biti ena od osnovnih nalog, so odgovorni člani po oddelkih. Pri sprejemu je treba te-

žiti za tem, da bodo v članstvu zastopane vse strukture zaposlenih, predvsem pa mlajši delavci ter tehnična in druga inteligenca. Sekretariati oddelkov so tudi odgovorni, da bolj ažurno urejajo vse zadeve v zvezi s sprejemom, izključevanjem ali izstopi članov.

4. V tovarni in tudi izven njenega območja se pri našem vsakdanjem delu pojavljajo problemi in naloge, o katerih bi člani morali razpravljati in do njih sprejemati svoja stališča in sklepe. Da bi to nalogo lahko izvrševali, morajo biti sestanki oddelkov bolj pogosti. Sestanki se morajo obvezno sklicati, kadar se v tovarni pojavi problem ali naloga, ki zadeva vse zaposlene, morajo pa se sklicevati najmanj enkrat v treh mesecih.

5. Razen ustaljene metode sestajanja članov po oddelkih je sekretariat organizacije dolžen, da v primeru potrebe skliče tudi sestanke aktivov članov ZK, ki delajo po posameznih področjih v okviru tovarne. Na sestankih aktivov, ki jih v primeru potrebe skliče sekretariat, se prvenstveno obravnavajo zadeve, ki zadevajo področje dela in probleme posameznega sektorja ali dela tovarne.

6. Kvalifikacijska struktura zaposlenih ni zadovoljiva. Poleg drugih oblik dopolnil-

nega izobraževanja je treba voditi bolj smelo politiko štipendiranja in več smelosti pri napredovanju in postavljanju mlajših strokovnih kadrov na vodstvena in vodilna delovna mesta v tovarni.

7. Opaža se, da odnosi med člani ZK in drugi medsebojni odnosi zaposlenih v obratih ali med obrati in službami v tovarni vedno niso povsem v redu. Neurejeni odnosi so često vzrok nesoglasij, ki kvarno vplivajo na delo in poslovanje služb in obrata oziroma imajo negativen vpliv celo na poslovanje tovarne.

8. Komisija ugotavlja, kar je bilo potrjeno tudi na delovni konferenci, da predstavlja članarina za člane določen problem in često tudi oviro za razširitev organizacije. Zadolžuje se zato sekretariat organizacije, da vprašanje višine članarine skuša čimprej urediti z za to odgovornimi forumi Zveze komunistov.

9. Sekretariat organizacije, ki se bo z izvolitvijo sekretarjev oddelkov končno formiral, mora pripraviti program bodočega dela organizacije Zveze komunistov. Razen nalog, ki jih bo na področju organiziranja in organizacije treba izvesti, bo treba v programu dela dati poseben poudarek vključevanju članov ZK pri izvajanju akcijskega programa tovarne.

-et

žlahtnega jekla. Ob metalurški dejavnosti se je osnovala in utrdila tudi mehanska dodelava jekla in končni izdelki so postali svojina proizvodnega programa tovarne.

Skokovita izgradnja v zadnjih desetih letih, ki je dala novo topilnico, novo valjarno, moderno jeklolivarno, sodobno kovačnico in nov obrat jeklovleka, je železarno prestrukturirala v pretežnega dobavitelja jekla kot reprodukcijskega materiala za kovinsko in drugo predelovalno industrijo. Le eno petino svojega valjanega, vlečenega, litega in kovanega jekla sedaj Ravne predelajo same v končne mehanske obdelane izdelke in štiri petine ga gre v druga podjetja doma in v inozemstvo.

Jugoslavija po svoji uporabi in predvsem po proizvodnji jekla spada med industrijsko slabo razvite države. Z izdelanimi 120 kg surovega jekla letno na prebivalca je na repu evropskih držav. Drugače je to v Sloveniji, kjer kljub relativnemu zaostajanju rasti proizvodnje jekla ta znaša 380 kg na prebivalca letno. Izredno visoka, preračunana na surovo jeklo, pa je v naši republiki potrošnja na prebivalca, saj znaša okrog 540 kg. Med proizvodnjo in uporabo jekla je torej v Sloveniji velik razkorak, ta je pa zaradi asortimanske neusklajenosti še znatno večji. Le okrog polovico potreb kovinske predelovalne industrije in drugih uporabnikov jekla Slovenije namreč krije Združeno podjetje slovenske železarne, ostalo pa prihaja iz drugih republik in iz inozemstva. Položaj v Mežiški dolini in v celi regiji koroških občin, je obrnjen. Na tem področju je doma proizvodnja jekla, relativno slabo pa je razvita industrija, ki jeklo uporablja kot svojo surovino. To je očitno zlasti po zadnji izgradnji metalurških naprav v železarni, ko se je v enem desetletju proizvodnja surovega jekla potrojila.

Na Ravnah je zgrajena baza, vložena so velika sredstva v kapitalno, najbolj intenzivne investicije — proizvodnjo jekla, logika nas sedaj vodi, da na tem temelju gradimo dalje. Imamo reprodukcijski material — jeklo in naslednje desetletje naj

Gregor Klančnik, generalni direktor ZP

NA RAZPOTJU

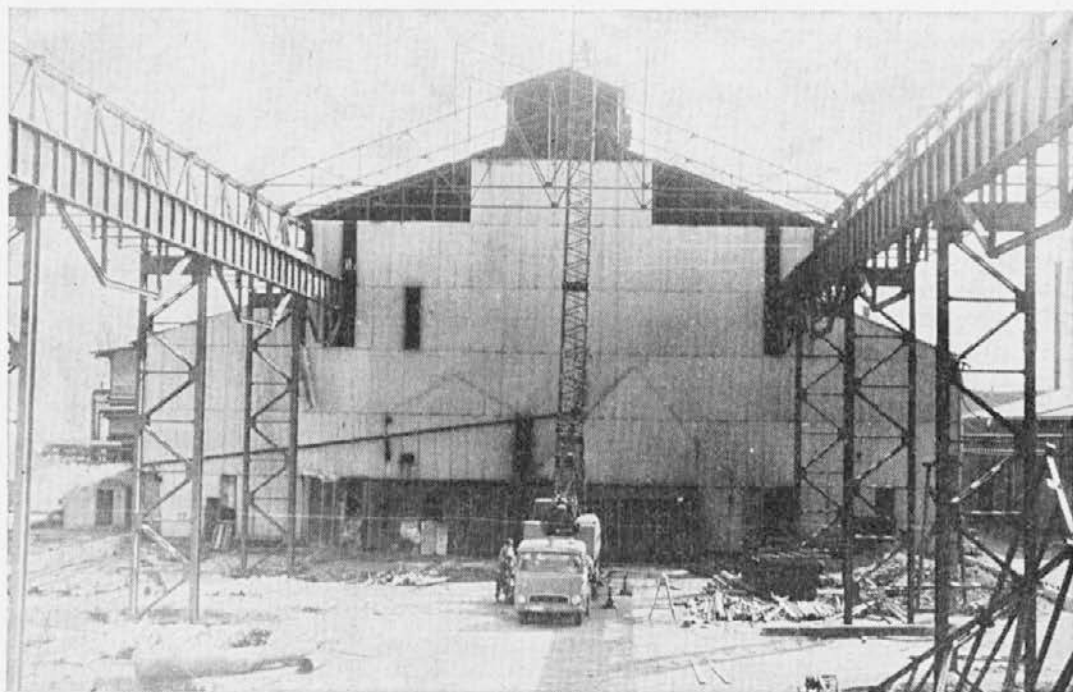
V sklopu Združenega podjetja slovenske železarne ima železarna Ravne svoje posebno mesto in vlogo. Pred Jesenicami in Štorami ima naslednje prednosti:

- najbolj razčiščen proizvodni program žlahtnih jekel,
- najbolj razvito notranjo predelavo jekel v končne izdelke,
- najbolj dograjene svoje proizvodne zmogljivosti,
- najbolj stalno in strukturalno urejeno delovno skupnost.

Te prednosti Ravnam ne zmanjšujejo v skupnem podjetju doseženih koristi, temveč jih še oplojajo. Prednost železarne Ravne na eni strani izboljšuje sestav, dviguje ugled in ekonomski nivo združenega podjetja, ga dopolnjuje v največjo proizvodno tvorbo Slovenije, a na drugi strani od nje sprejema le v skupnih naporih dosegljive plodove. Specializacija in skoraj popolna proizvodna delitev dela, ki je bila dosežena v kratkem času obstoja, je eden od pomembnih sadežev našega podjetja. Bonificirani krediti za obratna sredstva so naslednje brazde, ki neposredno prinašajo denar. Tem se pridružujejo plodovi skupnih nabav, enotnega nastopa v kompleksu pogojev in predvsem cen nabavljenih surovin, energije, storitev in oblikovanja prodajnih cen naših izdelkov. Poceni-tev za vsako organizacijo pomeni tudi enotno prisotnost v združenjih, zbornicah, izdaji propagandnega materiala in oglasov, izdelavi razvojnih programov, elaboratov, uvajanju sodobne organizacije in mehanizacije poslovanja.

Zgradili smo temelj

Delovna skupnost železarne Ravne je v petindvajsetih letih po osvoboditvi uspešno izkoristila objektivne pogoje, ki so se manifestirali v tradiciji, delovni pripravljenosti in energetske osnovi, nenehno širila svoje proizvodne potenciale, povečevala obseg produkcije, širila poslovanje in iz nepomembnih ter zastarelih delavnic zgradila sodobne metalurške obrate za proizvodnjo in predelavo kvalitetnega ter

Kovačnica raste

bi za Mežiško dolino pomenilo razvoj kovinsko predelovalne industrije.

Prihodnost je v predelavi

Zadnje desetletje sekundarna, mora v novem desetletju predelava jekla postati razvojno prednostna dejavnost na Ravnah. Politika te železarne in celotnega združenega podjetja mora v Mežiški dolini odslej biti usmerjena v take naložbe sredstev, ki bodo omogočile dopolnjevanje opremljenosti, obvladanje tehnologije proizvodnje žlahtnih jekel, večji izplen in večjo produktivnost v metalurških obratih, širjenje produkcije končnih izdelkov, povečani dohodek tovarne in povečevanje zaposlenih v strukturi prebivalstva Mežiške doline. Prišel je čas, ko predelava na Ravnah iz sence prihaja na sonce, ki je pogoj vsake rasti.

Vsak moder gospodarstvenik izkorišča objektivne pogoje, jih oplaja in vnoveči. Kaj so ob vstopu v osmo desetletje dvajsetega stoletja gospodarsko objektivni pogoji Mežiške doline?

- Drage metalurške naprave, ki bi izpopolnjene dale ob relativno nižjih stroških izdelave žlahtnejšo proizvodnjo in višjo produktivnost dela,

- prisotnost valjanega, vlečenega, brušenega, kovanega in litega jekla kot surovine,

- zgrajena naselja s šolstvom, zdravstvom in komunikacijskimi povezavami,

- nezaposlenost ženskega sloja prebivalstva,

- prisotnost rudniške dejavnosti, ki zahteva delno preorientacijo zaposlovanja,

- mentaliteta, ki omogoča širjenje proizvodne dejavnosti.

Iz teh objektivnih pogojev se hitro lahko izlušči, da je v Mežiški dolini možno koristno in potrebno na podlagi kvalitativnih in žlahtnih jekel razviti predelovalno dejavnost, ki bo zaposlovala 50 odst. ne kvalificiranih delavcev in vsaj 60 odst. ženske delovne sile.

Strukturalna sprememba aktivnega prebivalstva v prid absolutnega in relativnega povečanja zaposlenih bi morala biti glavna smer strategije gospodarskega in političnega vodstva občine Ravne. Izgradnja obrata za konfekcijo na Prevaljah je dober začetek, ki mora dobiti znatno večje razsežnosti. Širjenje dejavnosti na tiste sloje prebivalstva, ki sedaj nimajo prave zaposlitve, pomeni:

- večjo varnost za zaposlenost obstoječih obratov,

- povečanje narodnega dohodka na prebivalca,

- povečanje viška dohodka tovarne,

- povečanje dohodkov na družino,

- zoževanje socialnih problemov,

- boljše izkoriščanje obstoječih objektov od stanovanj do drugih zgradb življenjske ravni,

- povečanje blagovnega prometa na debelo in drobno,

- izboljšanje blagostanja prebivalcev.

Širjenje gospodarske aktivnosti na področje zaposlovanja visokega odstotka ne kvalificiranih delavk in delavcev narekuje smer v serijsko in visoko serijsko proizvodnjo, v izgradnjo obratov s sodobno linijsko proizvodnjo, ki bodo imeli majhno režijo in visoko produktivnost. Sedanji

proizvodni program mehansko predelovalnih obratov je preširok, njegovo zoževanje je pogoj obvladanja produkcije, večje produktivnosti in predvsem donosne konkurenčnosti na zunanjih tržiščih. Izhodišča za širjenje kovinske predelovalne industrije lahko poiščemo v sedanjem ravenskem programu, a na noben način le v njem.

V velike serije

Proizvodnja pnevmatičnih strojev in orodja ter izdelava industrijskih nožev sta dve področji proizvodnje končnih izdelkov, ki ju pri izgradnji novih obratov ne gre zanemariti. Poleg že na novo vpeljane proizvodnje obdelovalnih strojev, stiskalnic in štanc bo za izkoriščanje objektivnih pogojev treba zgraditi obrate lahke proizvodnje, kjer se ni potrebno omejevati le na jeklo kot reprodukcijski material, temveč je npr. tudi kombinacija s plastičnimi materiali lahko ugodna rešitev. Zaposlitev in donosnost sta edini sili, ki nas pri tem morata privlačiti.

Ideje in povezovanje z zunanjimi partnerji so trenutno najbolj zaželeni. Direkcija združenega podjetja bo pri tem stremljenju spodbudnik in katalizator. Slediti morajo izdelave zasnov, investicijskih programov in finančnih konstrukcij.

Iznajdljivost in predvsem razsodnost pri investiranju bosta morali biti stalno prisotni. Poleg drugih zunanjih in notranjih virov sredstev bodo sredstva železarne Ravne oziroma združenega podjetja osnovni pogoj te smeri razvoja Mežiške doline. Kooperacijsko povezovanje z obstoječimi podjetji kovinsko predelovalne industrije koroških občin je le ena od možnosti. Glavno povečevanje predelave jekla bi moralo biti doseženo v okrilju železarne Ravne. S takim načinom je vertikalna integriranost že sočasno dosežena, z obstoječimi skupnimi službami tehnične, komercialne, finančne in splošne narave pa zagotovljeni večji dobički.

Neposredno spodbujanje za pritek in združevanje finančnega kapitala bo ostalo ZPSŽ in železarni Ravne sami. Jasno je, da brez znatnega deleža lastnega prispevka ne bo dosegljiva nobena še tako pametno zasnovana programska rešitev. Združeno podjetje že pripravlja predlog, ki naj bi slovenskim železarnam z odložitvijo vračanja dolgov od dolgoročnih kreditov sedanje izgradnje pomenil namensko oblikovanje lastnih sredstev za nove naložbe v osnovna in obratna sredstva. Morebitna uspešna odložitev anuitet do leta 1975 nikakor ne bo pomenila povečevanja dohodka v teh letih, ker bodo organizacije združenega dela v tem času enake obveznosti morale odvajati na poseben račun podjetja, namenjena pa bodo za udeležbo plačnika pri novih naložbah. Ob primerni lastni udeležbi ne bo težko dobiti druge partnerje, banke in poslovne firme, ki bodo z lastnim tveganjem pripravljene vključiti se v posel proizvodnje novih obratov.

Lokacijo izgradnje novih proizvodnih objektov bo narekovala vrsta faktorjev. Upoštevati bo treba učinkovitost strokovnega vodstva in nadzora, transportne stroške materiala, nastanjenost delavstva in komunikacijske zveze. Groba ocena kaže, da bodo prvi novi predelovalni obrati na zahodni strani v bližini železarne.

Zasluge za 1200 ljudi

Osnova naloge naj bi bila vpeljava take serijske proizvodnje, ki bo na bazi jekla do leta 1976 zaposlila vsaj 1200 novih, pretežno ne kvalificiranih delavcev in delavk, izboljšala strukturo prebivalstva in povečala družinske ter občinske dohodke. Rešitev te naloge bi pomenila samo pri prebivalstvu letno povečanje dohodkov za blizu tri milijarde din. Železarna bo kot nosilka naloge morala temu primerno prilagoditi svojo organizacijo.

Več kot pol leta je na Ravnah že v razpravi organizacijska shema, posredovana od norveške firme IKO, ki ustreza razvojni stopnji, prisotnosti dveh proizvodnih industrijskih vej in smeri razvoja v naslednjih desetih do petnajstih letih. Vprašanja, ali taka sodobna organizacija, prikrojena specifičnim pogojem železarne Ravne, ustreza, verjetno ni, problematično je le, ali vsakemu osebno ustreza.

V državnem merilu smo sposobni izvršiti široke strukturalne spremembe, kjer se morajo eni poslavljati od svojih funkcij, drugi seliti z enega konca na drugi kraj, zato verjetno ne bi smela biti neizvedljiva mini reorganizacija na Ravnah. Organi samouprave so v predlogu hitro odkrili, da je primeren tudi s samoupravnega stališča, saj poleg krovnega strokovnega vodstva, ki ima nalogo oblikovanja poslovne politike, tovarno deli na dva glavna proizvodna stebra 114. metalurške in 117. strojno predelovalne panoge. Po tem predlogu bosta obe proizvodni tvornosti neposredno prisotni na tržišču in poslovno razvojno bolj samostojni.

Najprej se je treba odločiti za načelo, da v novi organizaciji nihče pri svojih prejemkih ne bo izgubil, predvideti primerno razporeditev vodstvenih delavcev in razpisati delovna mesta. Ker nova organizacija sloni na zaupanju, zmanjšuje medsebojno zaposlovanje in pušča večjo delovno svobodo, mora za Ravne biti sprejemljiva. Sproščanje ustvarjalne iniciative vedno daje plodove in dalo jih bo tudi na Ravnah. Inicijativa bo rodila ideje, ki bodo postale materialna sila in zadovoljstvo ljudi. Po smeri dolgoročno predvidenega napredka se bomo vzpenjali toliko lažje, kolikor več nas bo z lastno pametjo prisotnih.

ZA DOBRO VOLJO

POVABLJENE GOSLI

Violinista Wilhelmyja je bogata dama v Londonu povabila na kavo. Ko sta jo popila, je postala gostiteljica nemirna:

»Gospod Wilhelmy, kje pa so vaše gosli?«

»Moje gosli se opravičujejo, ker ne pijejo kave!«

SVOBODNA LJUBEZEN

Ljubitelj umetnosti je vprašal slikarja Liebermanna, zakaj tako malo dela, ko vendar dosega tako lepe cene in vse svoje slike takoj proda. Slikar je odgovoril:

»Veste, dragi moj, to ni tako preprosto. Jaz imam z umetnostjo razmerje, nisem poročen z njo!«

Kultura - bistvena sestavina socializma

Moški pevski zbor ravenskega društva upokojencev »Fužinar«

Foto: F. Kamnik

Kadar se kultura pojavlja na prvih straneh časnikov in revij, ker o njej razpravljajo npr. vodstva SZDL in Zveza sindikatov, je treba temeljnemu vprašanju in geslom, ki jih obravnavajo, posvetiti pozornost tudi zunaj naše stalne kulturne rubrike. Pri tem ni novost, da se na področju kulture pojavljajo politične parole, saj so se v preteklem obdobju administrativnega socializma že večkrat, le da takrat kulturi niso nič koristile, ker so jo stavljale v dnevno službo politiki. Bilo je namreč nedvoumno povedano, da je kultura pač odvisna od politike. Potem sta minili nekako dve desetletji, ko je praksa vse bolj spodbijala vrednost in smiselnost tako postavljenega odnosa, s priznanjem idejnega pluralizma pa smo celo že zajadrali v drugo skrajnost, ko marsikateri umetnostni tokovi zanikajo kakršnokoli vez ne le s politiko, temveč tudi z realno družbeno stvarnostjo.

Težko je zdaj reči, ali ima dokaj intenzivno ukvarjanje družbenopolitičnih organizacij z vprašanji kulture izvor v tem, da se je dobršen del kulturnega ustvarjanja odtujil poprečnemu državljanu in postal domena razmeroma majhnega kroga izobražencev, ali pa je na drugi strani spontano zrasla potreba po kulturi. Citati iz članka Iva Tavčarja »Kulturna akcija« (Naši razgledi št. 7/1971) kažejo v to drugo smer. Nikakor ni namreč mogoče reči, da je le ustanovljanju kulturnih skupnosti na ljubo mogoče napisati, da je »... kulturno vprašanje temeljno za razvoj samoupravnega socializma,« in da je »... kultura v samoupravljanju ... tista sila, na katero se lahko opremo, da onemogočimo birokratske in tehnokratske težnje in da prepričimo potrošniško miselnost in duhovno ubožstvo družbe...«

To je vsekakor zelo konkretna teza, še bolj konkretni pa seveda milijoni, dani kulturi v času, ko bi jih zelo zelo potrebo-

vala tudi katerakoli druga panoga dejavnosti.

Temeljna reorganizacija kulture je zdaj prvi korak v tej smeri. Ali bo uspel ali ne, v celoti ali delno, se bo kmalu pokazalo. Nevarnosti za neuspeh ni tako malo.

Najprej bo verjetno zelo težko spremeniti odnos »birokratov, tehnokratov in duhovno obubožanih potrošnikov« (če uporabim Tavčarjevo oznako) do kulture. Hiter ta proces prav gotovo ne bo.

Potem je iluzorno misliti, da bodo kulturniki sami (v republiškem, pa tudi v občinskem merilu) zelo enotni. Vsaj na »centraliste« in »regionaliste« se delijo že zdaj, pa tudi sestavi skupnosti republiške kulturne skupnosti je že bila izrečena javna nezaupnica, še preden se je prvič sestala.

Če namreč vemo, da prav v velikih centrih živi precejšnje število kulturnikov od kulture, lahko predstavlja zahteva po decentralizaciji kulture ogrožanje življenjske eksistence tega ali onega kulturnika. Zelo težko pa potem od takšnega človeka pričakujemo nepristransko diskusijo o teh vprašanjih.

Prav tako pa tudi še daleč ni razčiščeno vprašanje, katere panoge kulture je pametno decentralizirati, katere ne, oziroma kaj daje v kakšnem primeru večjo korist. Verjetno je edina nesporna decentralizacija na področju knjižničarstva, ki gre roko v roki z zahtevo po nenehnem izobraževanju ljudi. Muzeji in umetnostne galerije so že dosti bolj specialne panoge, odvisne od tradicije in mecenstva krajev, v katerih so nastale. Niti približno pa še ni ugotovljeno, kakšno območje npr. dejansko »pokriva« neki muzej ali neka galerija in kdaj gre bolj za mikrocentralizme.

Verjetno bo tudi pametno oborožiti se kaj kmalu za tisti čas, ko se bodo oglasili nestrpni idealisti, ki morda pričakujejo hiter uspeh kulturne akcije, pa bodo ra-

zočarani, ko ga ne bo, ker ga preprosto ne more biti, saj se bo lahko pokazal prvi uspeh komaj takrat, ko bo stopila v življenje generacija današnjih šolarjev. Pa še to le v primeru, če bo v kulturnih programih kaj prostora (in denarja) za sistematično kulturno-umetniško vzgojo mladitve.

Mik, a obenem tudi neprijetna lastnost kulture oziroma boljše: umetnosti je njena neulovljivost v kalupe vsakdanje rabe. Ta trditev je v tem tekstu z zvenečim socialističnim naslovom samo navidezno protislovna. Ne smemo namreč pozabiti, da smo zdaj vendarle sredi diskusij o organiziranju kulturnih skupnosti, o delitvi denarja, o približnih (glede na realne možnosti tudi marsikje predimenzioniranih) programih, nič (ali skoraj nič) pa ne govorimo še o tokovih žive, sodobne umetnosti, ki je mnogokrat vznemirljivo nedostopna preprostemu človeku, pa če pogledamo na področje likovne umetnosti, literature ali glasbe, je pa gotovo odraz našega časa in razmer, ker raste iz njih.

Šele takrat, ko se bomo resno soočili z njo, sprejeli dialog z njo ter začeli vrednotiti njene dokaze, bomo lahko videli, ali bomo zares zdržali pri sedanjih obljubah, da namreč družbene sile ne bodo posredovale in razsojale v kulturi. In če ne bodo, mi pa bomo priznali sodobni umetnosti za nas sodobnike večji pomen kot npr. renesančnim ali drugim komedijam, bomo prišli do tiste končne faze, ko kultura lahko začne učinkovati na ljudi, s tem da povzroči prevrednotenje vrednot, prosvetljenost, humanizacijo ali kakor že želimo imenovati posledice njenega delovanja.

Dotlej pa bo treba v republiki, regiji in občini tvegati marsikatero zamero pri ljudeh, ki bodo želeli pristaviti svoj lonček za takšno ali drugačno obliko navidezne kulturne dejavnosti pod krinko lažne naivnosti, lažnega amaterizma ali s kakršnimkoli imenom že, zato da bodo lahko tembolj prišli do veljave pravi kulturniki — entuziasti, pa naj bodo že amaterji ali profesionalci.

Tako torej ubadanje z vprašanjem kulture ni bilo preprosto v neugodnih finančnih razmerah, nič bolj preprosto pa zaradi vsega naštetega ne bo zdaj, ko so z boljšimi pogoji dela tudi zahteve do kulture neprimerno večje.

Marjan Kolar

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem vsem, ki so sočustvovali z nami in pospremili našo drago mamo Amalijo Čevnik k večnemu počitku. Posebej se še zahvaljujem:

vsem sorodnikom, mamini in našim sodelavcem, sodelavcem priprave dela jeklarne, Koroškemu oktetu, občinskemu svetu za kulturo in prosveto Ravne, KPD »Prežihov Voranc« in Društvu upokojencev za podarjene vence in izkazano pomoč.

Zalujoči sinovi

ZAHVALA

Zahvaljujem se sodelavcem termoenergetskega obrata — kisikarne za darilo, ki so mi ga poklonili pri mojem odhodu v pokoj.

Miha Gradišnik

Z zasedanja delavskega sveta

Razen predloga za razdelitev amortizacije za nadomestitev osnovnih sredstev v letošnjem letu in informacije o poslovanju v prvem trimesečju je bila delavskemu svetu posredovana vrsta drugih predlogov, od dopolnitev pravilnika, števila delovnih dni in števila dni letnega dopusta do predlogov za dopolnitev načina nagrajevanja v sistemu neprekinjenega tehnološkega procesa in spremembe članstva v zbornicah in poslovnih združenjih, imenovanja na delovno mesto, dopolnitve organizacijske sheme, bonifikacij ter predloga za izključitev iz tovarne.

Pri predlogu razdelitve sredstev amortizacije je bilo povedano, da letos razpolagamo s sredstvi nekaj nad 45 milij. din, da je od tega prek 22 milij. din namenjenih za nadomestitev osnovnih sredstev, preostali del pa za plačilo anuitet od osnovnih in obratnih sredstev, lastno udeležbo h kreditu in za rekonstrukcijo in plačilo raznih obveznih prispevkov. Pri nadomestitvi osnovnih sredstev bomo porabili nekaj več kot 12 milij. din za strojni park in izboljšavo delovnih pogojev, nekaj prek 8 milij. din za gradbene objekte, opremo in energetiko, ostali del pa se nanaša na nabavo pisarniške opreme in računskih strojev ter tehnične dokumentacije. Da je možno v tovarni v celoti ustvariti predvidena sredstva amortizacije, je bilo za posamezne skupine osnovnih sredstev tudi predlagano povišanje stopnje amortizacije.

Pri podatkih o rezultatih poslovanja v prvem trimesečju je bilo povedano, da smo obseg skupne proizvodnje dosegli s 107 odst., obseg blagovne pa s 117,5 odst. Produktivnost smo po količinskem kazalcu povečali za 12,5 odst., po vrednosti pa za 22,8 odst. OD so se od 1.477,57 din v mesecu januarju povišali na 1.588,85 din v mesecu marcu. Rast OD je tako približno enaka rasti produktivnosti dela. Bodo pa, je bilo poudarjeno, potrebna nadaljnja prizadevanja za čim boljše izpolnjevanje proizvodnih nalog v naslednjih mesecih letošnjega leta. Forsirati bomo morali tudi izvoz, če ga bomo hoteli v začetni vrednosti in količini doseči. Naši OD bodo morali biti pogojeni z boljšimi proizvodnimi rezultati, vendar bo pri tem treba upoštevati tudi povečanje življenjskih stroškov.

Pri predlogu za dopolnitev pravilnika o delitvi stanovanj je bilo povedano, da imamo določeno, da o delitvi stanovanj, ki pripadajo sklopom obratov, samostojno odločajo obrati in stanovanjske komisije sklopov obratov. Ti odločajo tudi o dodelitvi tistih stanovanj, iz katerih so se izselili zaposleni v njihovem sklopu ali obratu, če je do stanovanja imela razpolagalno pravico naša tovarna. Odbor za splošne zadeve je sicer pooblaščen, da za potrebe visoko strokovnih delavcev izdvoji določeno število novih stanovanj, vendar je to možno izvajati le tedaj, kadar so taka stanovanja tudi na razpolago. V tovarni ugotavljamo, da nam primanjkuje predvsem visoko strokovnih delavcev. S prizadevanjem sicer uspemo pridobiti nekatere za zaposlitev v tovarni, vendar nastop dela vežejo navadno na pogoj dodelitve stanovanj. Tako zahtevni pa ob sedanjih določbah pravilnika, ker novo zgrajenih stanovanj nimamo na razpolago, ni možno ustreči. Problem smotne kadrovske politike in zaposlovanja predvsem visoko strokovnih delavcev je tako ozko vezan na stanovanjski problem. Z namenom, da bi to oviro v letih, ko v tovarni ni na razpolago novih stanovanj, odpravili, je bilo delavskemu svetu tudi predlagano, da se pravilnik v tem smislu dopolni.

Letos smo v okviru ZP pristopili k medsebojni uskladitvi posameznih normativnih aktov in ureditvi drugih vprašanj. Med temi je tudi vprašanje uskladitve delovnih dni in dela prostih dni v posameznem mesecu in letu. Razlika med našo tovarno ter železarno Jesenice in Štore je dejansko v 8 delovnih dneh. Razlika je nastala zaradi različnega izhodišča pri letnem izračunu fonda delovnih ur in delovnih dni. Ker smo v tovarni zainteresirani na večjem fondu delovnih ur, predvsem pa na boljšem izkoriščanju dragih strojev in naprav, je bilo predlagano, da se uskladi delovnih in dela prostih dni med posameznimi tovarnami uskladi oz. da se na-

ša tovarna uskladi z Jesenicami in Štorami. Povečano število delovnih dni dejansko pomeni povečanje delovnih obveznosti. Dodatno opravljeno število ur je treba zaposlenim plačati. Novi razpored delovnih in dela prostih dni naj bi tako veljal za zaposlene v proizvodnih in vzdrževalnih obratih, medtem ko bi ostali zaposleni še nadalje zadržali do sedaj veljavni razpored delovnih dni.

Osnova za ugotovitev dejanskega števila delovnih dni dopusta v našem sistemu 42-urnega delovnega tedna, ko dejansko delamo 8 ur na dan in imamo za to dela proste dneve, je število delovnih dni dopusta, ki nam pripada glede na delovno dobo in druge pogoje in kriterije. Največje možno število dni letnega dopusta, ki se šteje za osnovo pri izračunu, je za zaposlene, ki že imajo 30 in več let delovne dobe, 30 dni letnega dopusta. Mlajši zaposleni do 30 let delovne dobe tako imajo dopust tudi po drugih kriterijih in pogojih, medtem ko ta skupina zaposlenih morebitnega dodatnega dopusta ne more izkoristiti. Predlagano je zato bilo, da bi se zaposlenim, ki so po službenih letih upravičeni na 30 dni letnega dopusta, v izračun za ugotovitev števila dni dopusta v rednem 8-urnem delovnem času prišli tudi dnevi dodatnega dopusta na račun pogojev dela, aktivne udeležbe v NOV in invalidnosti, če jih izpolnjujejo, s tem da na tej osnovi izračunano število dni ne sme presegati 30 delovnih dni rednega letnega dopusta.

Sistem 42-urnega delovnega tedna imamo v naši tovarni urejen na dva načina. Za večino zaposlenih velja, da je dela prosti dan sobota oziroma da tako vedno skupno kot prosta dneva nastopata sobota in nedelja, medtem ko velja za zaposlene, ki delajo v neprekinjenem tehnološkem procesu razpored 6 + 2 dni. S takim razporedom ti vedno niso prosti ob sobotah in nedeljah, ampak v dneh, ki jim po razporedu pripadajo. Zaradi takega razporeda so proti drugim, kar zadeva proste dni, nekoliko prikrasani. Predlagalo se je zato, da naj bi se jim za delo ob nedeljah in dneh državnih praznikov priznalo ustrezno nadomestilo OD.

Zaradi ozkih grl v proizvodnji in prezasedenosti z naročili mehanska obdelovalnica kasni z dobavnimi roki. Za odpravo ozkih grl, boljše izkoriščanje strojev in z namenom, da zaostanke v dobavah nadoknadimo, naj bi v tem obratu na posameznih strojih vpeljali delo v sistemu 12 + 12 ur. Stroji bi tako bili redno v obratovanju 24 ur, bila pa bi na stroju zaposlena samo dva delavca. Tako delo pa za zaposlene pomeni dodatno obremenitev. Tudi v tem primeru je bil zato predlog, da bi se delavcem, ki bodo vključeni v tak sistem dela, priznal dodatni OD.

Delavski svet je bil tudi seznanjen s poročilom razpisne komisije in predlogom za imenovanje delavca na delovno mesto direktorja sektorja za kadre in splošne zadeve, seznanjen pa tudi s predlogom za spremembo našega članstva v zbornicah in poslovnih združenjih.

Pri predlogu za spremembo organizacijske sheme analitsko planskega sektorja je bilo rečeno, da moramo v naši tovarni pristopiti k organizaciji oddelka za avtomatično obdelavo podatkov. Razen sedanjega analitsko planskega oddelka bodo v sestavi APS še oddelki za organizacijo in študij dela, oddelki za statistiko in oddelki za avtomatično obdelavo podatkov. Z delom na področju avtomatične obdelave podatkov dejansko že kasnimo. Rečeno pa je tudi bilo, da je nova organizacija že usklajena s predlogom nove organizacije tovarne, ki jo za nas pripravlja tvrdka IKO.

Po pojasnilu posameznih predlogov in v razpravi izraženih dodatnih mnenj in predlogov je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. Vzame se na znanje informacija o poslovanju v prvem trimesečju letošnjega leta. Na podlagi doseženih rezultatov delavski svet meni, da so potrebna naša nadaljnja prizadevanja za čim boljše izpolnjevanje proizvodnih nalog v preostalih mesecih. Pozornost je treba posvetiti izvozu in stremeti za tem, da dosežemo zastavljeni načrt tako po količini

kakor tudi vrednosti. Kar zadeva rast OD, morajo biti pogojeni z boljšimi proizvodnimi rezultati, biti pa tudi kompenzirani s povečanimi življenjskimi stroški.

2. Potrdi se plan amortizacije za nadomestitev osnovnih sredstev v letu 1971 v višini 40 milij. din in odobri uporaba sredstev amortizacije v višini 22.595.870,65 din, razporejenih na posamezne sektorje, sklope in obrate, namenjenih za nadomestitev osnovnih sredstev.

3. Odobri se povišanje stopnje amortizacije osnovnih sredstev za leto 1971, kot je predlagano.

4. Z namenom, da bi dosegli oplemenitenje sredstev amortizacije, se iz tega naslova v letošnjem letu načelno odobri možnost najemanja kreditov.

5. V zvezi z regulacijo struge potoka Meža so bile na nekaterih delih zemljišča potrebne spremembe, zato se odobri:

- odkup parcele št. 82/2 v k. o. Dobja vas v izmeri 7.022 m², last Albine Lepko, po ceni 2,50 din/m² s povračilom dohodnine do prepisa v zemljiško knjigo,

- odkup parcele št. 488/3 v k. o. Stražišče v izmeri 1795 m², last Adolfa Jeromla, po ceni 2,50 din/m² s povračilom dohodnine do prepisa v zemljiško knjigo.

6. Odobri se prodaja nepremičnin — parcele št. 283 v k. o. Ravne. Parcela se po ceni 10,00 din/m² prodaja Elektro Celje, PE Slovenj Gradec. Na zemljišču, ki predstavlja del dvorišča, bo zgrajena transformatorska postaja za potrebe centra Raven in za druge gradnje ni uporabno.

7. Pri Ljubljanski banki se za potrebe trajnih obratnih sredstev odobri najetje dolgoročnega kredita v znesku milijon din za dobo 6 let z 8-odst. obrestno mero.

8. Odobri se dopolnitev čl. 13 pravilnika o delitvi stanovanj z besedilom novega 3. odstavka, ki se glasi:

- ne glede na določbe prejšnjega odstavka se odbor za splošne zadeve pooblašča, da na utemeljeni predlog uprave podjetja:

- a) V letih, ko tovarna ne bo razpolagala z novo zgrajenimi stanovanji, lahko odvzame obratu ali sklopu obratov stanovanje, ki bo izpraznjeno zaradi izselitve. Odvzamejo se lahko samo tista stanovanja, do katerih ima razpolagalno pravico naša tovarna, pri čemer je treba upoštevati število novo zgrajenih stanovanj, ki so si jih zgradili delavci obrata s pomočjo finančnih sredstev oziroma kredita tovarne.

- b) Stanovanja, ki bodo odvzeta, se smejo dodeliti samo novo sprejetim visoko strokovnim delavcem, katerih zaposlitev v tovarni je vezana na dodelitev stanovanja.

- c) Število za te potrebe odvzetih stanovanj je pri razdelitvi novo zgrajenih stanovanj prizadetemu obratu ali sklopu obratov vrniti.

9. Na predlog razpisne komisije je delavski svet s 37 glasovi za, 3 proti in enim neveljavnim glasom na delovno mesto direktorja sektorja za kadre in splošne zadeve imenoval Adolfa Ciglerja, dipl. pravnika, sedaj zaposlenega pri občinski skupščini Ravne.

10. Odobri se usklajena razporeditev dela in dela prostih dni v letošnjem letu.

- a) Novi razpored delovnih dni se uvede za vse delavce v proizvodnih in vzdrževalnih obratih vključno izmenske delovodje oziroma delovodje, če vodijo izmeno, ter delavce v službah, ki so neposredno vezani na redno delo obrata — skladiščniki, lanserji in dežurni tehnologi.

- b) Za druge delavce, zaposlene v sektorjih, službah, sklopih obratov in obratih velja še nadalje razpored in število dela prostih dni, ki ga je delavski svet sprejel na zasedanju meseca decembra lani.

11. Zaposlenim, ki so po službenih letih že upravičeni na 30 delovnih dni rednega letnega dopusta, se v izračun za ugotovitev števila dni dopusta v rednem 8-urnem delovnem času prištejejo tudi dnevi dodatnega dopusta, določeni v našem pravilniku o delovnih razmerjih na račun pogojev dela, aktivne udeležbe v NOV in invalidnosti, če te pogoje izpolnjujejo, s tem da na tej osnovi izračunano število dni ne sme presegati 30 delovnih dni rednega letnega dopusta.

12. Odobri se, da se na Združeno podjetje slovenske železarne prenese naše članstvo v zvezni gospodarski zbornici, gospodarski

zbornici SRS, združenju jugoslovanskih železarn, poslovnem združenju energetike, društvu livarjev, poslovnem združenju Smelt in jugoslovanskem komiteju za elektrotermijo in elektrokemijo. Naša tovarna bo še nadalje samostojna članica v društvu orodjarjev SFRJ v Zagrebu, zveznem komiteju za kvalitetno in tehnično kontrolo v industriji in konzorciju za plastično predelavo jekla, odpovedali pa bomo članstvo v združenju gasilcev Jugoslavije.

13. Delavci, ki delajo v sistemu neprekinjenega tehnološkega procesa — štirih izmenah, so za delo ob nedeljah in dneh državnih praznikov za dejansko opravljeno število ur v teh dneh upravičeni do dodatnega OD v višini 40 odst.

Na ta račun izplačani dodatni OD bremenijo sklad osebnih dohodkov pred delitvijo na obrate.

14. Delavci v mehanskih obratih, ki bodo zaradi odprave ozkih grl in boljšega izkoriščanja strojev delali v sistemu 12 + 12 ur, so za vse opravljene delovne ure upravičeni do dodatnega OD v višini 10 odst.

Število zaposlenih in delovnih mest, vključenih v sistem 12 + 12, določi vodstvo obrata, s tem da tako organizirano delo lahko traja največ dva meseca.

Iz tega naslova dodatno izplačana sredstva bremenijo sklad OD mehanske obdelovalnice.

15. Potrdi se predložena organizacijska shema analitsko planskega sektorja. Pooblašča se poslovni odbor, da na predlog komisije za OD potrdi oceno delovnih mest novo osnovanega oddelka za avtomatično obdelavo podatkov.

16. Delavski svet je meseca aprila lani odobril organizacijsko shemo oddelka za oblikovanje OD. Za vodjo tega oddelka je tedaj določil, da se lahko giblje ocena delovnega mesta od 720 do 800 obračunskih enot. Višina ocene naj bi bila odvisna od delavca, ki bo to delovno mesto zasedel. Ker je oddelek sedaj že formiran in zasedeno tudi delovno mesto vodje oddelka, je delavski svet ob upoštevanju njegove strokovne in druge usposobljenosti za to delovno mesto odobril oceno 800 obračunskih enot.

17. V smislu predpisov o deviznem poslovanju se odobri bonifikacija:

a) tvrdki Liebherr v znesku 10.158,35 din. Bonifikacija se nanaša na reklamacijo odlitkov, ki smo jih dobavili temu podjetju, b) tvrdki Gedore Tools v znesku 2.557,60 dinarjev. Reklamacija se nanaša na nesporazum pri količini carinjenega materiala, ki smo ga izvozili.

—et

Nekateri pomisleki so bili izraženi tudi na predlog, da se članstvo naše tovarne v zbornicah in posameznih združenjih prenese na direkcijo združenega podjetja. Člani, ki so o tem razpravljali, so imeli v mislih predvsem naše zastopstvo v Združenju jugoslovanskih železarn. Po njihovem mnenju je namreč vprašljivo, če bodo delavci direkcije ZP vse tri železarne v vseh odborih in tudi strokovnih zadevah, ki se nanašajo na vprašanje delitve deviznih sredstev, nabave in obračuna starega železa ter podobno, lahko zadovoljivo zastopali. Zato so menili, da naj bi se članstvo v ZJŽ na ZP preneslo s pogojem, da bodo pri razpravi posameznih vprašanj na raznih strokovnih odborih poleg delavcev direkcije ZP prisotni tudi ustrezni strokovni delavci posamezne tovarne.

Odbor je posebej obravnaval tudi način oblikovanja OD. V predlogu, ki je bil posredovan, je bilo ugotovljeno, da predvideva akcijski program za letos 520 milij. din realizacije. Zaradi devalvacije in drugih ukrepov bomo imeli letos za približno 26 milij. din višje stroške, za kar bi morali, če želimo doseči vsaj minimalni ostanek dohodka v predvidenem znesku 5 milij. din, znižati stroške za najmanj 10 milijonov din. Zaradi spremenjenih prodajnih cen, ki veljajo od meseca aprila letos dalje za valjane in kovane izdelke, se bo povečala tudi realizacija. Predvideva se, da bomo realizacijo dosegli najmanj 550 milij. din, kar je za 25 odst. nad doseženo v lanskem letu. Ob tem pa zaenkrat še ni mogoče oceniti, za koliko se bodo nad planom povečali stroški proizvodnje, kar je ob sedanjih splošnih podražitvah realno pričakovati. Po pravilniku o oblikovanju OD je global OD odvisen od doseženega dohodka. Ker tega vsak mesec ni mogoče ugotoviti, se global OD računa na podlagi realizacije, ki se, kot določa 8. člen, v času, doker ni ugotovljen dohodek, lahko izplača le v višini 97,5 odst. Zadržani del OD naj bi v smislu predloga poleg izplačila dodatka za letni dopust izkoristili tu-

SKLEPI POSLOVNEGA ODBORA

Na sejah je odbor največ razpravljal o oblikovanju predlogov, ki so bili nato v odločanje posredovani delavskemu svetu. Večji del razprave je bil namenjen predlogu razdelitve amortizacije za nadomestitev osnovnih sredstev v letošnjem letu, predlogu, da naj bi se za zaposlene v neprekinjenem tehnološkem procesu za delo ob nedeljah in praznikih priznal poseben dodatek OD, in načinu stimuliranja zaposlenih v mehanski obdelovalnici pri uvedbi dela na posameznih strojih v sistemu 12 + 12 ur.

Do sedaj smo sredstva amortizacije uporabljali v razmerju, tako da smo okrog 40 odst. amortizacije izkoristili za nadomestitev osnovnih sredstev, ostalo pa za odplačilo anuitet. Po letošnjem predlogu pa bomo 56,7 odst. celotne amortizacije namenili za nadomestitev osnovnih sredstev in le preostalo razliko za kritje anuitet in druge potrebe. Druga novost letošnjega predloga je v tem, da naj bi se sredstva amortizacije koncentrirala oziroma naj bi se amortizacija v večji meri izkoristila tam, kjer so večje potrebe. Čeprav razpolagamo s precejšnjimi sredstvi amortizacije, so potrebe v tovarni take, da razen ostalih kritičnih zadev tudi ni bilo mogoče predvideti sredstev za nabavo odpraševalnih naprav. Ker problem odpraševanja postaja vse bolj pereč, je odbor menil, da je uprava tovarne dolžna skrbeti za ureditev problema odpraševanja. Ob tem je bilo povedano, da obstajajo določeni izgledi, da bi odpraševalne naprave na kredit lahko dobavili v Italiji. Kar zadeva koncentracijo sredstev amortizacije so se člani odbora s tako zasnovano politiko strinjali, zanimali pa so se, če je za daljše obdobje že izdelan program najbolj smotrne uporabe tako zbranih sredstev. Izražena je bila namreč bojazen, da ne bi nekdo samo vlagal sredstva, drugi pa bi jih izkoristil. Ob pojasnilu, da zaenkrat daljšega razvojnega programa v tej smeri še nimamo, je bila poudarjena potreba, da ga bo treba čimprej

izdelati. Razen razvojnega programa pa bi morali v tovarni uvesti tudi način njegovega zasledovanja in izvajanja, predvsem pa bi morala biti, potem ko je investicija zaključena, podana ocena rentabilnosti take investicije. Pri takem razvojnem programu bi morali izhajati s stališča, da smo enotna tovarna in da se moramo zato tudi sinhrono razvijati. Tako nalogo bi v tovarni lahko opravljal poseben razvojni oddelek, ki bi moral biti zaseden z za to potrebnimi delavci oziroma ki je v okviru sedanje zasnove in koncepta organizacije tudi predviden. Razprava je opozorila na to, da je problem v smeri, ki je bila nakazana, treba v tovarni čimprej pričeti reševati in uresničevati.

Skladanice

Foto: F. Kamnik

Gramoznica je sicer že lepša, urejena in lepa pa še vedno ne

di za redna izplačila OD v primerih, če realizacija v posameznem mesecu ne bi bila dosežena v predvideni višini. Zaradi povedanega in ker nam za prvo trimesečje še ni znano, ali se stroški in dohodek gibljejo v mejah, predvidenih z akcijskim programom, in ker še ne moremo oceniti, koliko se bodo zaradi povišane cene naših izdelkov in povišanja cen nabavljenega materiala povišali stroški, kar bo vplivalo na rezultat poslovanja, je bilo predlagano, da poslovni odbor v nastali situaciji določi način oblikovanja fonda OD. Zaradi povišanja cen in splošnega povišanja življenjskih stroškov se predvideva povišanje OD od 1.535 din na zaposlenega in mesec, kolikor je predvideno z akcijskim programom, na povprečno 1.675 din. Na račun povečanja OD bomo dodatno potrebovali približno 10 milij. din, kar seveda predstavlja dodatni strošek.

Upoštevajoč v predlogu našete utemeljitve in v razpravi oblikovana stališča, je odbor sklenil:

— Global OD se določa na podlagi doseženega dohodka, ugotovljenega z mesečnimi ali trimesečnimi bilancami — kot predvideva pravilnik — po stopnji 13,4 odst.

— Fakturirana realizacija se za izdelke, katerim so bile spremenjene cene, zniža za 10 odst. Tako izračunana realizacija je podlaga za izračun fonda OD in vrednosti obračunske enote.

— Fond OD se izplačuje v skladu s pravilnikom o delitvi dohodka, s tem da se vsak mesec ustvarja potrebna rezerva za izplačilo dodatka za letni dopust in druge regrese.

Na predlog uprave podjetja in posameznih sektorjev so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, kot sledi:

— Inž. Franju Mahorčiču in Jožetu Kertu 3-dnevno potovanje v Italijo z nalogo, da ugotovita možnost nabave odpraševalnih naprav oziroma če je nabava možna na kredit.

— Inž. Božu Cimermanu 4-dnevno potovanje v Italijo z nalogo, da ugotovi možnost prodaje valjev in izdelkov naše mini livarne.

— Inž. Janku Gnamušu 4-dnevno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer bo sodeloval pri prevzemu strojev za plamensko površinsko kaljenje.

— Inž. Jožetu Geršaku, inž. Mateju Smrtniku, inž. Božu Cimermanu in Francu Hrastniku 5-dnevno potovanje v Zahodno Nemčijo z nalogo, da pri tvrdki Weingarten uredijo nekatere zadeve v zvezi z dobavo stiskalnic ter drugo finančno dokumentacijo s tega področja.

— Inž. Jožetu Borštnerju 4-dnevno potovanje v Avstrijo z nalogo, da ugotovi možnost in pogoje financiranja nekaterih tvrdk pri projektu in ureditvi našega jeklovleka.

— Inž. Jožetu Geršaku in Vasiliju Tersglavu 8-dnevno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer bosta zaradi ugotovitve možnosti našega poslovnega in tehničnega sodelovanja obiskala tvrdki Raxa in Induco-Ingersol.

— Jožetu Kertu 3-dnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer naj bi pospešeno uredil vprašanje uvoza klimatskih naprav za žerjave nad globinskimi pečmi.

— Inž. Mitji Šipku eno in poldnevno službeno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer je v zvezi z reklamacijami in drugimi tehničnimi zadevami obiskal tvrdko Klöckner.

— Inž. Antonu Pratnekarku 3-dnevno potovanje v Avstrijo, kjer je s predstavniki inštituta za strojništvo v zvezi z uvažanjem mikrofilmske tehnike obiskal tvrdko Elin.

— Za urejanje nujnih operativnih zadev v zvezi z nabavo ferolegur in drugega

reprodukcijskega materiala za potrebe naše tovarne se je vodji nabave Maksu Vinterniku za naslednje obdobje odobrilo 7 avstrijskih dnevnic.

— Za nujna potovanja predstavnikov naše tovarne v Avstrijo se je šoferjem osebnih avtomobilov Avgustu Krivogradu, Ivanu Podržavniku in Antonu Vušniku za naslednje obdobje odobrilo vsakemu po 5 avstrijskih dnevnic.

— Odobreno je bilo, da naša tovarna Jožetu Dorniku krije stroške strokovne ekskurzije, ki jo v Zahodno Nemčijo organizira republiški odbor Združenja šoferjev in avtomekanikov.

— Direktorju Francu Faletu 3-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, kjer se bo udeležil seminarja na temo »Elektronska obdelava podatkov in vodenje podjetij«, ki ga organizira za vodilne delavce tovarn podjetje Intertrade.

Potrjen je bil predlog vodstva strojnega remonta in v tem obratu zaposlenemu Štefanu Pečniku z veljavnostjo od 1. maja 1971 dalje priznan naziv specialist in s tem razvrstitev v skupino 8/a.

Potrjen je bil predlog vodstva sklopa TPO in v valjarni zaposlenima Vladu Perušu in Alojzu Škaliču v smislu čl. 25 pravilnika o delitvi OD z veljavnostjo od 1. aprila 1971 dalje odrejen deljeni delovni čas.

Odbor je obravnaval še nekatere druge zadeve s področja poslovanja tovarne. Z zaključki in odločitvami, ki so bile sprejete, so bile za izvršitev nalog odgovorne strokovne službe posebej obveščene.

—et

Vprašanja in odgovori

Vprašanje: Zopet se približuje sezona dopustov, ko bomo delovni ljudje skušali na najbolj primeren in cenen način izkoristiti vsaj 10 dni svojega dopusta na morju. Počitniški dom v Portorožu, če ga sploh lahko tako imenujemo, je kraj, kjer naj bi večina delavcev ŽR, ki so se odločili letovati na morju, prebila svoj dopust.

Kljub temu da v Portorožu letuje čedalje manj vplivnih oseb iz matičnega podjetja, bi te morale imeti malo več posluha za notranjo in zunanjo ureditev doma. Nič koliko diskusij, nič koliko zapisnikov, zahtev in sugestij je bilo naslovljenih na upravo in samoupravo na račun našega počitniškega doma, vendar kaže, da je dom boljše prodati kot ga vzdrževati. Na letovanje v letni sezoni 1970 je bilo kup pripomb in predlogov za ureditev stanja, a do danes še niso znani rezultati »prizadevanj« posameznikov, ki so za to odgovorni.

Želimo, da se na tem mestu poda širša, razumljiva, direktna obrazložitev o zadolžitvah, rokih in realizaciji zahtevanih ureditev, ki so o njih razpravljali delavski svet podjetja, odbor za splošne zadeve in glavni direktor.

Tone Polanc

Odgovor: Vsi, ki letujemo ali obiščemo naš počitniški dom v Portorožu, vemo, da so trditve oziroma vprašanja zelo umestna in pravočasno zastavljena. Dejstvo je, da lahko preživi svoj letni dopust v našem

počitniškem domu ob zelo dobri zasedbi, kot je bila v lanskem letu, le 8—9 odst. naših aktivnih delavcev. Prav tako je dejstvo, da se je sindikalna organizacija leta ukvarjala s problemom, kako izboljšati pogoje, razmere in odnose v našem počitniškem domu.

Že drugo leto pa se ukvarja s tem problemom kadrovska socialna služba železarne Ravne. Če se vprašamo, kaj je bilo storjenega na tem področju, dobimo jasen odgovor: prav malo. In kje so vzroki, da se stanje bistveno ne izboljša?

Prvič: premajhna odgovornost zadolženih; drugič: težave z urbanističnim načrtom za Portorož in naše okolje; tretjič: nesmotrno kratkoročno investiranje. Dobro vemo, da se v Portorožu ogromno gradi in da bo v najkrajšem času novo gradbišče neposredno ob našem domu. Prav tako moramo sami temeljito adaptirati naš dom, če ga hočemo obdržati.

Do sedaj so bile realizirane le razne tehnične olajšave — predvsem v kuhinji. Nabavili so nov televizor in utišali glasbeno skrinjo. Pozitivno se je spremenil odnos do naših domačih gostov. Do pričetka letošnje sezone se bo nabavila nova miza za namizni tenis, postavil koš in improviziralo igrišče za odbojko. Za najmlajše bo urejen peskovnik in vrtljak.

Gradnja pokritega parkirnega prostora je nesmotrna, ker bodo na tistem kraju predvidoma že letos rili buldožerji. V de-

Iz dejavnosti sindikata

Novo vodstvo osnovne organizacije sindikata naše tovarne je imelo prvo plenarno sejo, na kateri je obravnavalo sklepe zadnje konference in izvolilo organe, ki so potrebni za vodenje in aktivno delovanje organizacije sindikata. Člani tovarniškega odbora so pozitivno ocenili vsebino sklepov konference (ti so bili objavljeni v prejšnji številki) in poudarili, da nakazane naloge niso enkratne, temveč da jih je potrebno stalno spremljati in reševati ob podpori vsega članstva. Le tako bomo lahko na prihodnji konferenci ugotavljali, da je bila organizacija uspešna.

V nadaljevanju razprave o sklepih so člani spregovorili še o nekaterih vprašanih družbene prehrane, benificiranem stažu, o osebnih dohodkih, problemih medsebojnih odnosov, o predlogu pravilnika o delovnih razmerjih itd., nato pa je tovarniški odbor izvolil naslednje organe sindikata:

1. Predsedstvo TO

Ivan Kugovnik — predsednik
Janez Strah — tajnik
Ivan Pungartnik
Ivan Žunko
Silvo Turk
Avgust Nabernik
Ivan Žerdoner
Ludvik Oder
Alfonz Polajner
Jakob Konič
Alojz Janežič

2. Komisija za ženska vprašanja in izletništvo

Anica Letonja — predsednik
Fanika Korošec
Olga Burjak

3. Komisija za rekreacijo in šport

Vlado ing. Strahovnik — predsednik
Sead ing. Karada
Franc Tušek
Robert Jamšek
Tomislav Tasič

4. Komisija za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja

Ivan Pungartnik — predsednik
Jože Kordež
Milojko Milinkovič
Franc Leskovšek
Mirko Juraja

5. Komisija za prosvetna in kulturna vprašanja

Alfonz Polajner — predsednik
Franc Boštjan
Eva ing. Perman
Majda Vetter
Franc Oderlap

6. Komisija za pomoč pri izboljševanju družbene prehrane

Franc Pori — predsednik
Albert Potočnik
Ludvik Oder
Anton Škalič
Ivan Žunko

Komisije bodo izdelale programe dela za prihodnji dve leti in bodo delovale ob sodelovanju predsedstva popolnoma samostojno, kajti le na ta način bo delo v komisijah resnično zaživelo in rodilo pozitivne rezultate. Nekatere so že imele prve razgovore.

Komisija za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja je ugotovila, da je nujno izdelati kriterije in pravilnik za dodeljevanje pomoči, zato so sklenili, da bodo o tem obširneje govorili na prihodnji seji. Komisija je odobrila naslednje podpore, in to vse zaradi zmanjšane osebnega dohodka zaradi bolezni:

— Stanku Severju	200 din
— Otmarju Rodošku	300 din
— Ani Finžgarjevi	200 din
— Gregorju Makanu	250 din
— Avgustu Voziču	300 din
— Pavlu Ferku	150 din

Rešena ni bila samo ena prošnja, ker je prosilec pred kratkim dobil razliko za invalidnost in je komisija menila, da momentano ni socialno ogrožen.

Komisija za prosvetna in kulturna vprašanja je sklenila, da povabi na gostovanje gledališko skupino iz železarne Štore (medtem je bil sklep že realiziran), katera naj uprizori odrsko delo predvsem za delavce železarne Ravne. Nadalje je sklenila, naj se nabavi 550 izvodov prvomajske izdaje Delavske enotnosti, katera se razdeli med delavce brezplačno.

O programu je bilo rečeno, da bi v letu 1971 izmenjali med vsemi tremi tovarnami združenega podjetja:

- likovno razstavo,
- foto razstavo,
- koncert godb na pihala,
- gledališko predstavo.

Poleg sodelovanja na omenjenih področjih pa bi doma poizkusili poživiti literarno aktivnost in ustanoviti pevski zbor.

Seja predsedstva

Sklepi in predlogi

1. Glede na to, da so bile formirane razne komisije, ki bodo samostojno delovale na svojih področjih, bo predsedstvo v tej mandatni dobi posvetilo več pozornosti razreševanju problemov sindikalnih družnic in se ukvarjalo s tistimi vprašanji, ki so za organizacijo sindikata kot celoto bistvenega pomena.

2. V sindikalni podružnici uprave — OTKR se izvedejo nadomestne volitve in v odbor podružnice izvoli delavca iz skupine obratnih kontrolorjev.

3. Predlaga se vsem sindikalnim podružnicam, da iz sredstev organizacije prispevajo po 200 din za darilo vsakemu našemu delavcu, ki odhaja v pokoj.

4. Delo v osmih prostih sobotah, ki se bo tretiralo kot nadurno delo, je smatrati za element akcijskega programa, kateremu je potrebno dati vso podporo v sindikatu, kajti le z uresničitvijo programa lahko pričakujemo tudi boljše osebne dohodke.

5. Pričetek vpisovanja za letovanje v Portorožu naj se prične po 1. maju, ko bo odbor za splošne zadeve sprejel cene za dnevno oskrbo in druge ukrepe.

6. Vprašanje družbene prehrane naj v prvi vrsti rešujejo za to področje strokovne službe v železarni ob napotkih, ki jih naj daje odbor za splošne zadeve, kajti le na ta način je možno te probleme smiselno reševati. Ob tem pa sindikat meni, da se nekateri delavci preveč zadržujejo v prostorih jedilnice in da je potrebno tudi tu napraviti določen red.

7. Medobčinskemu društvu telesnih invalidov Ravne na Koroškem se za leto

Tovarna in kraj

lu parka, ki je poraščen z bambusom, bosta postavljeni dve garnituri vrtnih mizic.

Problematico o našem počitniškem domu bo obravnaval odbor za splošne zadeve, pa tudi osnovna organizacija sindikata bo pomagala pri izboljšanju pogojev letovanja v Portorožu.

Štefan Filipančič,
referent za rekreacijo

Sklepi odbora za splošne zadeve

Odbor je na sejah meseca aprila obravnaval načeti problem podiplomskega študija, problematiko, ki zaradi pomanjkanja stanovanj nastopa pri zaposlitvi visoko strokovnih delavcev, predlog, da bi se delavcem, ki že imajo po službenih letih 30 delovnih dni dopusta, v izračun dopusta v rednem 8-urnem delovnem času všteli dodatni dopust za pogoje dela, aktivno udeležbo v NOV in invalidnost. Odbor pa je razpravljal tudi o cenah dnevnega penziona v našem počitniškem domu in nekaterih zadevah v zvezi z njegovim poslovanjem, obravnaval in odločal pa tudi o vlogah in prošnjah, katerih rešitev spada v njegovo pristojnost.

Razprava o ceni dnevnega penziona v počitniškem domu je opozorila, da se cene niso posebno menjale že vse od leta 1966 dalje, da pa so se v tem času povečali tako stroški prehrane kakor tudi režije. Lansko leto smo razliko med ceno dnevnega penziona in dejansko nastalimi stroški pokrili tako, da smo v domu v času predsezone sprejeli delavce, ki so bili zaposleni pri gradnji in ureditvi Portoroža. Take možnosti letos ni bilo. Stroške prehrane in poslovanja mora dom zato letos pokriti z dnevnimi penzoni, delno pa tudi na račun bifeja in drugih prehodnih gostov, ki se v času glavne sezone hranijo v našem domu. Odbor je zato menil, da mora biti cena dnevnega penziona taka, da bo ob upoštevanju dohodkov še iz drugih, prej navedenih dodatnih virov krila stroške poslovanja. Če upoštevamo, da od celotnega števila zaposlenih v tovarni uporablja usluge našega počitniškega doma največ 9 odst. zaposlenih, bi organom upravljanja bilo verjetno težko posredovati predlog, da tovarna na račun nižje cene dnevnega penziona krije morebiti nastalo izgubo. Čeprav je bila kalkulacijska cena, računana na 6500 dnevnih penzionov, postavljena nekoliko višje, pa je odbor odločil, da ceno na račun bifeja in drugih prehodnih gostov nekoliko zniža. Cena dnevnega penziona je v predsezoni in po sezoni za aktivno zaposlene v tovarni in njihove družinske člane, ki niso zaposleni, določena v višini 31,00 din, v času glavne sezone pa 35,00 din. V ceni ni vračunana turistična taksa, ki zaenkrat za letos še ni znana. Za družinske člane aktivno zaposlenih, ki so zaposleni v drugih delovnih organizacijah, se cena dnevnega penziona poveča za 20 odst., medtem ko je za vse druge tuje goste določena v višini 50,00 din. Razpored izmen v času predsezone, v glavni sezoni in po sezoni ter cena za otroke aktivno zaposlenih bo razviden podrobne-

je iz razpisa, ki ga bo v zvezi z zbiranjem prijav za letovanje objavila za to pristojna strokovna služba tovarne.

Razprava o ceni dnevnega penziona pa je načela tudi vprašanje poslovanja v našem domu. Ugotovljeno je bilo, da je bila okrog tega že vrsta zapisnikov, zahtev in sklepov, da pa se doslej nekatere pomanjkljivosti še niso odpravile oziroma zadeve še niso urejene. Odbor je zato sklenil, da mora za poslovanje počitniškega doma odgovorna strokovna služba ugotoviti, kateri sklepi in naloge so se izvršili oziroma kaj in zakaj ni izvršeno. Na tej podlagi sestavljeno poročilo in ugotovitve je treba zaradi nadaljnjega ukrepanja dostaviti odboru za splošne zadeve. Po mnenju odbora precej problemov nastopa zaradi tega, ker naš dom ni zaprtega tipa, ampak nudi gostinske in druge usluge tudi drugim letoviščarjem.

Predlogi, ki so bili izoblikovani na odboru o ureditvi podiplomskega študija, način rešitve stanovanjske problematike visoko strokovnih delavcev in vštetje dodatnega dopusta za pogoje dela, udeležbo v NOV in invalidnost, je bil v presojo in potrditev posredovan delavskemu svetu. Odbor pa je tudi s tem v zvezi sklenil:

— Ugotavlja se, da naša tovarna v precejšnji meri podpira izredni študij zaposlenih na raznih šolah, da pa po končanem študiju odhajajo iz tovarne delavci, ne da bi povrnili vse stroške, izrednega študija. Po odločitvi odbora je v bodoče v takih primerih treba zahtevati povračilo vseh nastalih stroškov izrednega študija, od plačila prispevka do povrnitve zneskov na račun izredno plačanega dopusta ter potnih stroškov.

— Za delavce, ki odhajajo iz tovarne in še niso 10 let v stanovanjih, do katerih ima razpolagalno pravico naša tovarna, je treba vztrajati, da stanovanja za potrebe tovarne izpraznijo. Uprava podjetja pa mora prek za to odgovorne strokovne službe bolj vztrajno zahtevati izpraznitev tudi tistih naših stanovanj, ki jih zasedajo delavci, zaposleni v drugih delovnih organizacijah.

Od drugih zadev, ki so bile predmet obravnave, je odbor sprejel naslednje zaključke:

— Predlog, da bi se absolventom delovske šole, zaposlenim v tovarni, ki so z odličnim uspehom končali 2. razred in zato bili oproščeni izdelave zaključne naloge in zagovora, za te namene odobril izredni plačani dopust, se ob ugotovitvi, da to ne bi bilo v skladu z določili člena 85 pravilnika o delovnih razmerjih naše tovarne, odkloni. Odbor pa je istočasno menil, da so bili ti slušatelji v času šolanja prizadevni, da je zato prav, da se jih za prizadevnost in doseženi učni uspeh nagradi. Sklenjeno je bilo, da se vsem tem za prizadevnost in doseženi učni uspeh odobri posebna nagrada, vsakemu po 500,00 dinarjev.

— Prošnja Franca Banka, da bi se ga oprostilo vračila zneska 4.835 din, ki ga na račun štipendije dolguje tovarni, se odkloni. Znesek mora vrniti sam ali pa zadevo urediti z organizacijo, pri kateri je zdaj zaposlen.

— Odobri se, da naša tovarna rudniku Mežica za izplačano štipendijo Juriju Pratkanarju, dipl. inž. strojništva, vrne znesek 9.020 din vključno s pripadajočimi obrestmi s pogojem, da se njegove obveznosti, ki izvirajo iz naslova štipendije, prenesejo na našo tovarno.

— Odobri se, da naša tovarna krije stroške prevoza z avtobusom pihalnega orkestra za njihov nastop v Steeku — Avstrija.

— Pri republiškem odboru sindikata delavcev industrije in rudarstva za Slovenijo je bila za področje črne in barvne metalurgije osnovana komisija, ki bo pripravila samoupravni dogovor o merilih za delitev dohodka in OD. Naša tovarna je za člana komisije imenovala Janeza Žnidarja, za njegovega namestnika pa Filipa Rožanca.

— Na predlog skupščine občine Ravne, občinske konference SZDL in odbora za ustanovitev kulturne skupnosti, da naj naša tovarna v njihove posamezne organe imenuje svoje predstavnike, je bilo sklenjeno, da se za naše predstavnike imenujejo:

— v sklad skupnih rezerv skupščine občine Dušan Miler, Peter Orožen in Janez Žnidar,

— v svet za družbeni plan in finance Edo Javornik,

— v svet za industrijo in obrt Janez Žnidar,

— v svet za delo Jože Homan,

— v svet za šolstvo Anica Letonja,

— v svet za zdravstvo Milojko Milinkovič in Milan Praznik,

— za delegate občinske konference SZDL inž. Milan Dobovišek, Franc Hrastnik in Vid Ratej in

— za delegata v kulturno skupnost Franc Boštjan.

Predlog, da bi se za zaposlene, ki delajo v neprekinjenem tehnološkem procesu, delno menjal sedanji način obračuna OD v primeru, če državni praznik pade na nedeljo in se zato prenese na naslednji dan, se po daljši razpravi odkloni in sklene, da je pri obračunu še nadalje zadržati dosedanj sistem.

Ponovno je bil načeti problem priznanja stopnje strokovne izobrazbe in razvrstitve delavk, ki so končale višji administrativni tečaj. Na podlagi tolmačenja republiškega sekretariata za prosveto je odbor prišel do zaključka, da je delavkam s končanim višjim administrativnim tečajem treba priznati stopnjo SS izobrazbe na področju administrativne stroke, da pa jih v sistemu nagrajevanja ni možno razvrstiti v strokovno skupino SS delavcev. Način nagrajevanja administrativnih delavcev imamo po sedaj veljavnem pravilniku urejen na štiri različne načine. Po mnenju odbora je zato področje nagrajevanja administrativnih delavcev treba v tovarni urediti enotno. Da bi to lahko dosegli, je po njegovi oceni treba odpraviti sedanji sistem ter preiti na oceno dela in delovnih mest. Odbor je zato zadalžil oddelek za oblikovanje OD, da čimprej pristopi k pripravi predloga spremembe nagrajevanja administrativnih delavcev oziroma da oceni delovna mesta in dela povsod tam, kjer so zdaj zaposleni vezani na razvrstitev v strokovne skupine in podobno.

1971 plača članarina v višini 200 din glede na to, da je naša organizacija kolektivni član tega društva.

8. Koroški šahovski zvezi Ravne je predsedstvo odobrilo 300 din za izvedbo brzo-poteznega prvenstva mladincev za SR Slovenijo.

9. Razredni skupnosti metalurško-delovske šole se je odobrilo za uspešen zaključek šolanja 460 din ali 10 din na posameznika.

Janez Strah

STROKOVNA POSVETOVANJA IN RAZISKAVE

izmenjav izkušenj v obojestransko korist na tem in še na mnogih drugih področjih.

Jože Rodič, dipl. inž.

POSVETOVANJE O NAPAKAH IN ANOMALIJAH V ZVEZI S TOPLOTNO OBDELAVO JEKLA

Za čimboljšo toplotno obdelavo jeklenih izdelkov pri potrošnikih je vsekakor vsak proizvajalec jekla zelo zainteresiran.

Po znani ameriški publikaciji je mogoče priti do zadovoljstva pri uporabi jeklenih konstrukcijskih delov in orodij s tremi ključi:

- konstrukcija,
- jeklo,
- obdelava (toplotna in mehanska).

Če so vsi trije ključi prav izkoriščeni, bomo dosegli zadovoljstvo in najboljše rezultate v uporabi. Slaba konstrukcija nam že vnaprej onemogoči uspeh, če pa je ta samo poprečna namesto dobra, lahko računamo s polovičnim izkoriščanjem možnosti. Ob poprečni konstrukciji in slabi mehanski ter toplotni obdelavi tudi z dobrim jeklom dosežemo le 10–20 odstotkov tega, kar bi bilo mogoče. To so dejstva, ki jih dokumentirano publicirajo na podlagi masovnih statističnih analiz ameriški strokovnjaki. Prav gotovo moramo kot proizvajalec kvalitetnih in plemenitih konstrukcijskih in orodnih jekel naše potrošnike na vse mogoče načine opozarjati na nepravilnosti v konstrukciji, mehanski in toplotni obdelavi, ki lahko povzročijo nezadovoljstvo, za katero se največkrat prehitro naprti krivda jeklu.

Sistematično obravnavanje dokumentacije napak in anomalij pri toplotni obdelavi jekel ima pri tem zelo velik pomen. Razumljivo je, da smo se takoj ogreli za idejo Metalbira iz Zagreba, da skliče strokovnjake iz konstrukcije in toplotne obdelave jekel na posvetovanje in da iz-

damo v okviru priročnika za toplotno obdelavo posebno dokumentacijo o napakah v zvezi s toplotno obdelavo. Sistematičen opis možnih napak in prikladen album dokumentacije lahko mnogo pripomoreta k preprečevanju nepravilnosti in k večjemu zadovoljstvu z našim jeklom.

Zanimanje za posvetovanje, ki je bilo v Črni od 20. do 22. aprila 1971, je bilo nepričakovano veliko. Upoštevajoč omejitve prostora in prenočišč, je bilo prisotnih 75 udeležencev iz vse Jugoslavije, več pa je bilo zaradi prepozne prijave odklo-njenih do jesenske ponovitve.

Na posvetovanju so predavali ing. Šipek, ing. Černe, ing. Rodič iz železarne Ravne in ing. Novosel z zagrebške fakultete. V posebni popoldanski debati z udeleženci o splošnih problemih v zvezi s toplotno obdelavo, uporabo in kvaliteto naših jekel, je sodeloval še ing. Letonja, medtem ko sta bila ing. Borštner in ing. Gnamuš službeno zadržana.

Posvetovanje je izredno uspelo in nam je v dokajšnji meri nadomestilo stik s kupci, ki nam je tako zelo potreben, a zanj nimamo dovolj kadrovske možnosti in časa. Če bi hoteli tolikšne informacije posredovati našim potrošnikom z obiski posameznih podjetij, bi potrebovali prav gotovo ogromno časa in s potovanji bi bili stroški izredno veliki, kolikor bi bilo vse to sploh izvedljivo.

Udeleženci in prireditelji so jasno izrazili, da si želijo še več takih srečanj in

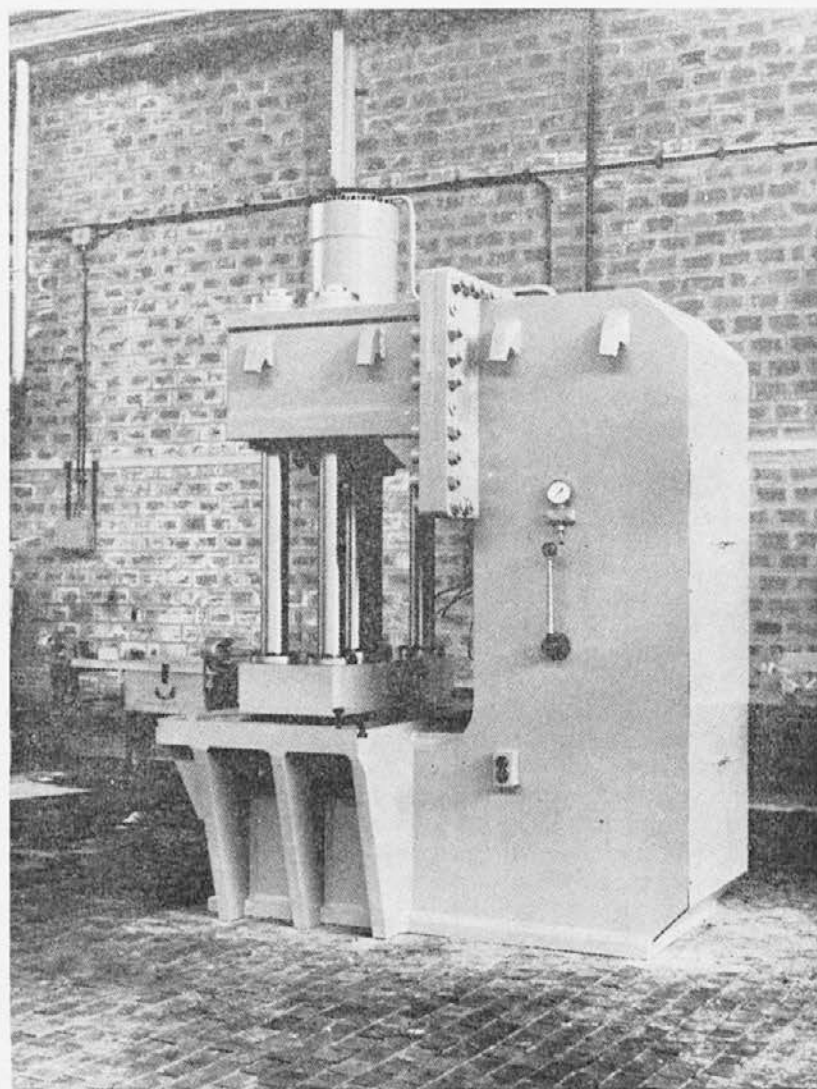
REDNO STROKOVNO POSVETOVANJE O TEHNOLOŠKI IN KVALITETNI PROBLEMATIKI

To posvetovanje je bilo dne 19. aprila 1971 v predavalnici TKR. Na njem smo obravnavali:

1. problematiko kakovosti tehnologije in prodaje orodnih jekel skupine OCR 12;
2. poročilo o statistični analizi odstopanj vsebnosti mangana od predpisanih analiznih mej pri različnih vrstah naših jekel, izdelanih na posameznih pečeh;
3. poročilo o gibanju vsebnosti oligoelementov v jeklih glede na posamezne dobave starega železa za vložek;
4. problematiko proizvodnje Cr-Ni avstenitnih jekel.

V zvezi s prvo točko programa posvetovanja je bila v metalurškem oddelku TKR izdelana analiza s pregledom kakovosti jekel skupine OCR 12 v zadnjem obdobju. Vzoredno analizo so izdelali tudi v pripravi dela kovačnice in valjarne, predvsem glede na stopnje predelave od formata ingota do končnega preseka paličastega jekla. Analiza prodajnega oddelka pa je prikazala sliko interesantnosti proizvodnje teh jekel z ekonomskega stališča v današnjih razmerah.

Ta skupina jekel je za našo železarno zelo pomembna, še posebno v zvezi z ak-

Hidravlična stiskalnica za RSC Velenje

V tovarni je slišati čedalje več pripomb in pritožb na kvaliteto toplega obroka ter izbiro in ceno osvežilnih pijač. Kolektivno pritožbo v tej zadevi so dostavili odboru zaposleni v energetskega obratu. Z namenom, da bi odbor do načetega problema lahko zavzel določena stališča in sprejel ustrezne ukrepe, je imenoval komisijo v sestavi Franca Čegovnika, Franca Levarja in Milana Praznika za ugotovitev kvalitete toplega obroka in pripravo predlogov za ureditev stanja. Komisija mora predvsem ugotoviti kvaliteto toplega obroka, ugotoviti morebitna odstopanja od vsebine in kalorične vrednosti pripravljenih obrokov od prvotno dogovorjene ter za določeno časovno obdobje za nazaj ugotoviti izbiro in kalorično vrednost obrokov. Komisija mora tako skratka ugotoviti celotno problematiko na področju družbene prehrane in s tem v zvezi posredovati odboru svoje ugotovitve, mnenja in predloge.

Odbor je razpravljal še o nekaterih drugih predlogih, raznih prošnjah in vlogah ter do njih zavzel določena stališča. O njihovi rešitvi pa so bili prizadeti, društva in organizacije posebej pismeno obveščeni.

cijskim programom podjetja, ker so količine razmeroma velike, cena ugodna in uvoz surovin oz. ferozlitin minimalen.

Ze dalj časa smo v kontroli kakovosti in tudi v stikih s kupci opažali, da ta jekla po kakovosti niso na višini, kakršna bi jim pripadala glede na položaj v našem proizvodnem programu. Zapažali smo sorazmerno grobe karbidne izceje v trakovih in tudi posamezna karbidna zrna so bila prevelika. Te ugotovitve v metalografski kontroli kažejo na to, da že pri litju jekla ni doseženo ugodno strjevanje, še bolj pa se kažejo posledice premajhne stopnje predelave in morda tudi neugodnih pogojev pri kovanju in valjanju.

Predstavniki kovačnice in valjarne so prisotne informirali o ukrepih, ki so jih že uvedli, in o tistih, ki jih še uvajajo in predvidevajo za izboljšanje kakovosti. Med najpomembnejšimi novostmi je prav gotovo osvajanje valjanja trdih orodnih jekel na težki progi, na področju kovanja pa predvsem širše uvajanje krčenja zaradi povečanja stopnje predelave od ingota do končnih dimenzij paličastega jekla. Krčenje vsekakor prav pri jeklih te vrste izredno pomembno vpliva na kakovost. Treba bo pa sistematično ugotoviti optimalne ekonomsko tehnične odnose. Valjanje lahko v primeru ugodnih rezultatov osvajanja prinese velike ekonomske učinke. S tem v zvezi lahko le slaba plastičnost teh trdih jekel ob nekoliko prešibki progi prinese v osvajanju določene težave.

Na posvetovanju smo se precej podrobno dogovorili o nadaljnjem delu pri osvajanju, postavili začasne omejitve v tehnologiji in osvojili predložene kriterije za ocenjevanje kakovosti teh jekel.

V drugi točki posvetovanja smo obravnavali rezultate uvodne statistične analize, ki jo je izdelal inž. Koželnik za odstopanja mangana od predpisanih analizičnih mej. Za desetmesečno obdobje proizvodnje je bilo v analizi upoštevanih 143 vrst jekla, vendar je bilo zaradi zahtev po minimalnem številu podatkov mogoče izdelati statistično analizo le za štirideset vrst. Kljub temu je bila analiza zaradi ločenja po pečeh dokaj obsežna.

Ze prvi rezultati, ki podajajo le ugotovitve stanja, so zanimivi in so nudili primerno osnovo za planiranje nadaljevanja naloge, s katero želimo v najbolj problematičnih primerih ugotoviti vzroke in v bodoče čim bolj zmanjšati odstopanja man-

gana od predpisanih omejitev. Na enem od naslednjih posvetovanj bomo obravnavali to problematiko na podlagi novih rezultatov analiz in o tem kaj več poročali.

Tretja točka je predstavljala v glavnem informacijo o problemu, ki je bil že večkrat vključen v program naših rednih posvetovanj. Spremljanje oligoelementov v naših jeklih v zvezi z dobavami starega železa je za nas zelo pomembno z ekonomskega in s tehnično kvalitetenega stališča. Staro železo je kot osnovni vložek zelo pomemben faktor v naših stroških proizvodnje, in če upoštevamo, da tudi zelo močno vpliva na kakovostne lastnosti naših jekel, se mu moramo z vso pozornostjo posvetiti. Vedno več kupcev se pojavlja s posebnimi zahtevami glede omejevanja vsebnosti oligoelementov, zato bomo morali možnosti garancij vedno bolj poznati in uporabo vložka prilagajati programu proizvodnje.

Na posvetovanju so bili sprejeti v tem smislu določeni sklepi in odločitve, da se s takim spremljanjem tudi v bodoče nadaljuje.

Zadnja točka je bila tudi precej v zvezi z akcijskim programom, ki zahteva razvoj proizvodnje v smeri povečevanja količine visoko vrednih jekel z visoko povprečno ceno. V proizvodnji visoko legiranih Cr-Ni avstenitnih jekel smo imeli že precej težav. Postopoma smo jih odstranjevali in tako z ukrepi v tehnološkem postopku izdelave teh jekel v jeklarni in na področju ogrevanja ter predelave v valjarni v povezavi s kontrolo in posebnimi raziskavami osnovnih lastnosti teh jekel prišli v naši železarni s temi problemi že precej na čisto.

Tudi na tem področju so naši predstavniki (ing. Vizjak, ing. Radovič, ing. Žunec in ing. Macur) ob obisku podjetja Dnjeprprospektal v Sovjetski zvezi dobili informacije, ki jih bomo koristno uporabili v izboljšanju tehnologije.

S podatki svoje analize je prodajni oddelek prikazal, da je področje visoko legiranih jekel te vrste tudi zelo pomembno in ekonomsko interesantno. Tržišča na tem področju še daleč nismo izkoristili in dopuščamo precej preveč uvoza, ker pač kvalitetno še nismo zadovoljili nekaterih kupcev. Podjetja, ki so glavni potrošniki teh jekel, pa bo treba seveda večkrat obiskati in se jim približati.

Jože Rodič, dipl. inž.

vendar ostalo nerešenih še veliko vprašanj v zvezi s pravim vzrokom prirojene sladkorne bolezni. Le mimogrede naj omenim, da obstaja tudi zelo redka oblika sladkorne bolezni, ki ni prirojena in se razvije med različnimi obolenji na trebušni slinavki. Ta obolenja uničijo t. i. Langerhansove otočke, ki izločajo hormon insulin. Zato je končni rezultat teh obolenj isti kot pri prirojeni sladkorni bolezni — pomanjkanje insulina.

Zaradi razumevanja motnje v metabolizmu pri sladkornih bolnikih moramo omeniti normalno pot presnove ogljikovih hidratov in mehanizme v delovanju insulina.

V človeški hrani so poleg beljakovin in maščob ena izmed glavnih sestavin ogljikovi hidrati. Ogljikovi hidrati se v prebavnem traktu razgradijo in se v obliki grozdnega sladkorja — glukoze — resorbirajo iz črevesja v kri, po prehodu skozi jetra pa pride glukoza s krvjo po vsem telesu. Prestop glukoze iz krvi v telesne celice omogoča insulin. Ob izgorevanju glukoze v celicah se razvija energija, ki je nujno potrebna za razne življenjske procese (toploto, gibanje, dihanje, prebavo, delo srca in drugih organov). Kolikor se glukoze v celicah ne porabi, se uskladišči kot rezerva v obliki živalskega škroba ali glikogena. Največji del tega se deponira v jetrih, manjši del pa v mišicah. Tudi za to funkcijo je odgovoren insulin. Po potrebi iz glikogena zopet nastaja glukoza, za to pa so potrebni drugi hormoni. Normalno delovanje trebušne slinavke z zadostno proizvodnjo insulina omogoča normalno raven glukoze v krvi. Ta je na tešče med 80 do 120 mg % (po metodi Hagedorn-Jensen). Po encimski metodi — glukozo oksidazni — je normalna raven glukoze v krvi med 60 do 100 mg %. Brž ko poraste koncentracija glukoze v krvi čez normalno povečanje, koncentracija glukoze neposredno draži beta celice Langerhansovih otočkov k povečanemu izločanju insulina. Insulin nato povzroči hiter prehod glukoze iz krvi, zaradi česar se zniža raven glukoze v krvi, poraste pa koncentracija glukoze in glikogena v celicah. Brž ko pade glukoza v krvi, se zmanjša tudi izločanje insulina iz trebušne slinavke. Pri sladkornih bolnikih ugotovimo na Langerhansovih otočkih trebušne slinavke spremembe in od jakosti teh sprememb je odvisno, ali bo pomanjkanje insulina popolno ali delno. Glede na to imamo opraviti z milejšo ali hujšo obliko sladkorne bolezni.

Poznamo oblike diabetesa, katerih vzrok je čezmerno delovanje žlez z notranjim izločanjem in katerih izločki (hormoni) delujejo nasprotno insulinu.

Hrana, bogata z ogljikovimi hidrati, predvsem koncentrirani sladkorji, prav tako draži beta celice Langerhansovih otočkov na ojačeno izločanje insulina. In če se zaradi pretiranega uživanja sladkorja iz črpa trebušna slinavka, se pojavi sladkorna bolezen, večinoma pri takih, ki so k temu že dedno nagnjeni. To opažamo posebno pri debelih, kjer gre za lahko obliko sladkorne bolezni. Raven krvnega sladkorja je povečana, vse dokler te osebe jedo čez mero. Brž ko pa reducirajo hrano, se koncentracija glukoze v krvi čisto normalizira. To kaže, da se pri starostnem tipu diabetesa zlasti pri debelih le deloma

Sladkorna bolezen, vzroki in znamenja

Kako spoznamo sladkorno bolezen?

Sladkorna bolezen — diabetes mellitus je v glavnem dedna bolezen, prirojena motnja v presnovi ogljikovih hidratov, posredno pa je prizadeta tudi presnova beljakovin in maščob ter drugi presnovni procesi, kot so izmenjava vode, mineralov itd. zaradi popolnega ali delnega pomanjkanja insulina. Dedni defekt za sladkorno bolezen je prisoten v trenutku spočetja, bolezen pa se pojavi šele pozneje v življenju, večinoma šele med 40. in 60. letom starosti. Do 20. leta starosti oboli okrog 20 odst. vseh diabetikov. Mladostni in starostni diabetes se med seboj razlikujeta po stopnji

klinične slike in po reakciji na zdravljenje.

Bolezen so poznali že egiptovski, indijski in grški zdravniki pred n. š. Ime bolezni diabetes mellitus je grško-latinskega izvora in ga je prvi vpeljal angleški zdravnik Rollo leta 1797 in z njim podčrtal enega od bolezenskih znakov — izločanje sladkorja z urinom. Okolnost, da seč vsebuje sladkor, je pomagala že starim zdravnikom pri odkrivanju sladkorne bolezni, s tem da so okušali seč bolnika. Spoznavanje bolezni obstaja torej že od nekdaj in ni težko. Kljub intenzivnim študijam pa je

uničijo beta celice in da Langerhansovi otočki kratko malo ne morejo v ustrezni meri zadovoljiti potreb po insulinu, dokler se bolniki hranijo čez mero.

Sladkorna bolezen se lahko razvije pri ljudeh, ki so dedno obremenjeni tudi zaradi stalnih psihičnih pretresov in stalne živčne razdražljivosti. Ti stresi prek možganskih centrov v hipotalamusu delujejo na nadledvično žlezo, da izloča hormone, ki dvigajo krvni sladkor.

Kako spoznamo sladkorno bolezen?

Diabetik, ki se ne zdravi, ima povišan krvni sladkor. Brž ko poraste raven krvnega sladkorja nad 160 mg %, začne ledvice s sečem iz krvi izločati preveliko količino sladkorja. Ker se ta izloča v topnem stanju, se poleg njega izloča skozi ledvice tudi velika količina vode in drugih snovi. Količina v 24 urah izločenega seča se izredno poveča. Bolniki morajo na vodo pogosto tudi ponoči, česar pred obolenjem niso opazili. Velika izguba tekočin iz telesa ima za posledico povečano žejo, zaradi česar veliko pijejo. Ker organizem zaradi pomanjkanja insulina ne more izkoristiti glukoze iz krvi, čeprav je je dovolj na razpolago, prične hujšati kljub dobremu teku in povečanemu uživanju hrane.

Včasih poteka sladkorna bolezen brez najbolj tipičnih znakov in odkrije sladkorno bolezen bodisi očesni zdravnik, h kateremu se je bolnik zatekel zaradi pešanja vida. Včasih išče bolnik pomoč pri zdravniku za kožne bolezni ali pri ginekologu zaradi srbenja spolovila in kože ter raznih tvorbo na koži. Ker so koža in sluznica prepojene s sladkorjem, se tod rade razmnožujejo glivice in bakterije in povzročajo razna vnetja okoli spolovil, globoke podkožne ture itd. Nezadostno izkoriščanje glukoze v perifernem tkivu zaradi pomanjkanja insulina ima za posledico, da tkiva v energetske namene izkoriščajo beljakovine in maščobe, kar povzroča občutek oslabelosti. Pri nezdravljenem diabetesu ali če zdravljenje ni dovolj učinkovito in torej organizem ne more izkoristiti krvnega sladkorja v energetske namene, se poveča presnova maščob. Če je telo povsem odvisno od presnove maščob, porastejo v krvi maščobne kisline in končno nastopi ketoacidoza — to je zastrupitev s ketonskimi kislinami (aceton, acetocetna kislina in beta oksimaslena kislina). Ledvice skušajo izločiti iz telesa ketonske kisline in najdemo jih v seču močno povišane. Aceton se izloča tudi z izdihanim zrakom, ki ima vonj po sadju. Bolnik postaja vse bolj žejen, hodi vse pogostejše na vodo, postopoma izgubi tek, prične bruhati, postaja zaspán in postopoma izgublja zavest. Dihanje se poglobi. Tak bolnik ima uvelo kožo, sluznica jezika in ustne votline je suha, očesna zrkla so mehkejša. Dihanje je globoko in iz ust mu diši po acetonu.

Najpogostejši vzroki za diabetično acidozo oziroma komo (stanje nezvesti) so nezdravljeni diabetes, opustitev zdravljenja z insulinom ali tabletami, vse vročinske bolezni, poškodbe, operacije, porod itd. Tak bolnik spada v bolnišnico, ker je potrebno čimprejše zdravljenje. Bolnik potrebuje stalno laboratorijsko in zdravniško kontrolo. Za zdravljenje diabetične kome uporabljamo izključno kristalni insulin.

M. Kržič

KULTURNA KRONIKA

Angelca Močnik in inž. Mitja Šipek sta ustvarila glavni vlogi v drami »Vrni se, mala Sheba«
Foto: F. Kamnik

RAVENSKA PREMIERA

Kulturno prosvetno društvo »Prežihov Voranc« se je predstavilo z dramo Wiliama Inga »Vrni se, mala Sheba« dne 17. aprila v Titovem domu. Vsebina drame je preprosta, avtor v njej postavlja v ospredje protialkoholno tendenco.

Glavne junake so predstavili že znani amaterji-igralci Angelca Močnikova in inž. Šipek Mitja. Prvič pa so se nam predstavili do sedaj še neznani talenti in ljubitelji dramske umetnosti tov. Angeli Friderik, Mojca Cifrova, Bernard Fink, Majda Borovnikova, Kordež Ludvik in Stanko Hromc.

Bojazen, da med mladimi ni ljubiteljev dramske umetnosti, je torej odveč. Treba je le prizadevanj in dovolj dobre volje organizatorjev in režiserja. Kaže pa, da tega tov. Volčanškovi kot edini aktivni režiserki na Ravnah ne manjka. Zato zasluži za ponovni dokaz svoje sposobnosti pri uprizoritvi te drame kar največ priznanja.

Delo pisatelja smo videli že na filmskem platnu, tako ocena ni težka. Naravno je, da scena na odru ne more biti primerljiva s filmsko sceno, posebno še na odru, kakršen je ravenški. O igri glavnih junakov pa se izrazimo lahko le pohvalno.

Za ljubitelje dramske umetnosti je bila premiera Ingejeve drame, ki je pretresljiva, preprosta, grozljiva in naravna, vsekakor prijetno presenečenje, saj zna avtor mojstrsko prepletati grozljivo razpoloženje z nevsiljivo simboliko preprostih značajev.

Na koncu lahko izrazim le željo, da si še in še želimo takih prireditev, zlasti pa nas veseli sodelovanje mladih talentov, ki so še vedno skriti in neodkriti med dijaki in drugo mladino.

F. K.

PROSLAVA OF

Na predvečer praznika OF sta obč. konferenca SZDL in obč. sindikalni svet priredila v kulturnem domu na Ravnah proslavo 30-letnice OF in 1. maja. Na njej je bilo podeljenih osem priznanj OF znanim aktivistom in borcem NOB iz Mežiške doline.

Priznanja s temeljitimi obrazložitvami so prejeli:

Gregor Burjak, Pavel Grubelnik, Ivan Hercog, Alojz Koren, Ludvik Pavlin, dr. Marija Ramšak, Angela Tratnik in Benedikt Žagar.

O pomenu OF in današnjih nalogah SZDL je govoril predsednik obč. konference SZDL Jože Močivnik, s petjem in recitacijami pa so na slavnosti nastopili po vrsti cicibani iz otroškega vrtca, Koroški oktet, pionirski pevski zbor nižjih razredov ravske osnovne šole in zbor recitatorjev te šole, ki so ga spremljali z glasbenimi vložki učenci glasbene šole. Režiser proslave je bil prof. Janez Mrdavšič.

Polna dvorana kulturnega doma je lahko videla, da je bilo v proslavo vložnega zelo veliko truda nastopajočih in tistih, ki so jih vadili, ter jih je tudi nagradila z aplavzom. S takim sodelovanjem šol kaže tudi v prihodnje nadaljevati, le da je verjetno za kvaliteto proslav koristno izdelati okvirne programe že precej prej in morda kar za celo leto.

n. r.

USTANOVLJENA JE OBČINSKA KULTURNA SKUPNOST

23. aprila je bila na Ravnah ustanovna skupščina kulturne skupnosti občine Ravne, ki so se je udeležili delegati iz vseh krajev naše občine ter predstavniki skup-

Združeni gledališki družini Prevalje in Mežica sta z uspehom postavili na oder komedijo Marina Držića »Tripče de Utolče«

ščine občine in družbenopolitičnih organizacij.

Poročilo predsednika iniciativnega odbora za ustanovitev kulturne skupnosti je pokazalo, da so bile priprave za ustanovitev temeljite in tudi zadosti množične, le programi posameznih kulturnih sekcij so glede na dane finančne možnosti nekoliko preobsežni in jih bodo morali strokovni odbori kulturne skupnosti uskladiti z realnim stanjem.

Razprava, ki je sledila, je v glavnem obravnavala finančna vprašanja ter odnos med kulturno skupnostjo in občinsko zvezo kulturno prosvetnih organizacij, beseda pa je bila tudi o tem, ali nastaviti poklicnega sekretarja kulturne skupnosti ali ne.

Finančni položaj se je za kulturo v občini z novim zakonom nekoliko izboljšal. 0,5 odstotka od prometnega davka v korist kulture zneso 22,3 milijona starih dinarjev ob rednih postavkah v občinskem proračunu, ki ostanejo enake kot doslej. Temu je treba dodati še (dokaj nesigurne) zneske iz skladov za družbeno dejavnost pri krajevnih skupnostih, ki bi ob rednem plačevanju tudi morali narasti na nekaj deset milijonov.

So pa po drugi strani načrti in zadolžitve predvsem na področju knjižničarstva, ki ga je treba po republiškem programu popolnoma obnoviti, za našo študijsko tako veliki, da jih brez dodatnih sredstev in dogovorov najbrž ne bo mogoče uresničiti.

Naša občina sicer velja za bogato, vendar smo pri prometnem davku šele na 32. mestu v Sloveniji in nam torej odstotek 0,5 da razmeroma mnogo manj kot drugim. Le okoli 10 občin je tu na slabšem od naše. Na to je treba opozoriti že ob nastanku kulturne skupnosti, da ne bo obvladovalo zmotno prepričanje, koliko ima kultura denarja.

O vprašanju poklicnega sekretarja je prevladalo mnenje, da je za dobro delo kulturne skupnosti potreben in da bo mo-

ralo predsedstvo kulturne skupnosti kmalu objaviti razpis.

Odnos med kulturno skupnostjo in občinsko zvezo kulturno prosvetnih organizacij temelji na pametnem sodelovanju in delitvi dela, pri čemer je občinska zveza kot združenje amaterske dejavnosti podrejena kulturni skupnosti, ki mora voditi programsko in finančno politiko vse kulture v občini.

Skupščina kulturne skupnosti je sprejela statut in pooblastila strokovne odbore za izdelavo akcijskih programov.

Za predsednika kulturne skupnosti je bil izvoljen pisatelj Leopold Suhadolčan s Prevalj, za podpredsednika pa inž. Andrej Šertel iz Črne.

Predsedniki strokovnih odborov so:

prof. Janez Mrdavšič odbora za gledališče, film, RTV in lutkarstvo,

dr. Franc Sušnik odbora za knjižničarstvo, arhiv in tisk,

Ivan Gradišek odbora za glasbeno dejavnost,

Marjan Kolar odbora za likovno dejavnost,

inž. Mitja Šipek odbora za spomeniško varstvo,

Mira Stres komisije za šolska MKUD.

n. r.

BESEDA O GLASBI NA KONCERTU RAVENSKEGA PIHALNEGA ORKESTRA 22. APRILA

Živimo v času mogočih in nemogočih, razumskih in razumarskih, modernih in modnih, iskrenih in lažnih konstrukcij v vseh zvrsteh umetnosti in vsakdanjem življenju. Res je, da so mnoge storitve današnje glasbe in ostalih umetnosti resnični izraz in odraz razdvojenega človeka v razdvojenem svetu. Vselej je bila, je in bo resnična umetnost tista, ki kaže iz groze v

srečo, iz grdobije v lepoto, iz žalosti v radost, iz obupa v upanje.

Od antike naprej so komedije in tragedije pa njihovi junaki iskali očiščenje od zla, sovraštva in zablod — in so velike kiparske ali slikarske podobe služile v pričevanje človekovih padcev, pa tudi vzponov. In vsa velika, resnična, iskrena in pretresljiva muzika vseh dobrih trubadurjev tega sveta je vedno iskala pota iz teme k luči, iz sovraštva v ljubezen, iz razdvojenosti v notranjo harmonijo, v skladnje s svetom in s ljudmi. Drugače ni moglo biti in biti ne more. In drugače ne more biti, če bo človek še človek in umetnost še umetnost. Sestavni del te umetnosti je ponovno človek, večkrat amater kot profesionalc in često nista daleč narazen.

Ali bomo tako ponovno ugotavljali, kaj daje glasbena umetnost človeku in koliko stane? Ali se bomo ob tem zavedali, da je treba tudi amaterja vzgajati in ga vzgojiti do določene stopnje, da ga mora nekdo učiti in od tega živeti? Umetnost potrebuje občutka in duševnega razvoja, pri amaterju pa še pripadnost kraju in domačiji.

Nocoj bo to ponovno potrjeno in doživljeno, ko se bodo predstavili solisti, sami bivši učenci glasbene šole. Znova in znova se vračajo na šolo in k orkestru, čeprav so nekateri že pravi mojstri v glasbeni umetnosti in nagrajenci Prešernovega sklada. Vračajo se po spomine iz tistih neboljnih časov, ko jim je osem tonov zapored predstavljalo že pravi problem in ko so jih Arnold Pavli, Mravljak Franc, Šteharik Peter, Krautberger Franc, Vajs Mirko, Starček Anton in Petrač Janko učili njim in kraju v prid.

Iz leta v leto raste število mladih v orkestru, starejši trudni odhajajo in samo še poslušajo z lepimi spomini. V mladih vidi jo nadaljevanje samih sebe in še bujnejšo rast glasbenega amaterizma v našem kotu.

Kot kromosomi živijo spomini iz roda v rod in vedno znova in znova se k njim zatekamo iz vsakdanje razdvojenosti. V glasbeni izobrazbi preživeta mlada leta zapustijo nekaj, kar večno ostane: poznavanje muzike in smisel za lepoto.

Izjemoma smo dodali na začetku sporeda koračnico »V Mežiški dolini« Ludvika Vičnika, velikega simpatizerja našega orkestra in skladatelja najrazličnejših skladb pa tudi maš. Že zaradi imena skladbe avtor upravičeno zasluži, da jo sliši v domačem kraju iz instrumentov svojih krajanov.

»Poker uvertura« je skladba v sodobnem stilu in sestavljena iz več med seboj povezanih delov. Pompozni uvod predstavlja srečanje v klubu, nato seveda pridejo na vrsto karte. Srednji del plesnega značaja pove, da smo v baru, nato pa sledi revanž. Vsega je enkrat konec, zato mora biti tudi zadnji viski, nato polnoč, ki je pri kartah prav tako bučna kot zvečer srečanje.

»Trije veseli letalci« je zelo prikupna skladba za tri kornete, v kateri lahko solisti pokažejo precejšen del svojega znanja. Nedvomno jo bodo Anton Oder, Anton Lačen in Peter Šteharik predstavili tako, kot se spodobi za mlajšo generacijo amaterjev našega orkestra.

V koncertu za rog naj bi bil solo instrument rog, pa se je instrumentator odločil za baskrilovko oz. tenor, kot temu instrumentu tudi pravimo. Pravi instrument bi namreč ob spremljavi pihalnega orkestra

ne prišel preveč do izraza. Izvajalec je najmlajši med solisti — Srečko Hudrap.

Stanko Arnold je dobitnik nagrade Prešernovega sklada. Prvi talent je zaslutil v njem oče in ga na naši glasbeni šoli tudi sam učil. Tako je sledila pot navzgor po umetniških stopnicah do srednje glasbene šole, nato do akademije in prve trobente Slovenske filharmonije. Tu je prišla do izraza izredna muzikalnost, skorajda virtuozna tehnika in izrazito lep ton. Poslušajmo ga torej v »Es dur koncertu za trobento«.

Na našem odru se menda še ni zgodilo, da bi bil solist basist. Večinoma imamo bas za grmeč instrument, vendar bomo videli, da ni tako, ko bomo slišali »Bas polko« v izvedbi Slavka Hancmana.

Rapsodija z imenom »Melodija, harmo-

nija, ritem« naj bi dejansko vsebovala vse v naslovu izražene glasbene prvine.

Trombona kot solističnega instrumenta že nekaj časa nismo slišali, zato poslušajmo »Arijo za trombon«. Solist je Alojz Lipovnik.

»Muhasti klarineti« niso vedno muhasti, vendar bodo Avgust Pogorevcnik, Rudi Blatnik in Ivan Gradišek poskušali biti toliko muhasti, kot je muhasta skladba.

»Beneški karneval« nam je znan vsaj po osnovni temi, ki je enaka naši pesmi »Moj klobuk«. V variacijah ima solist Stanko Arnold priložnost pokazati velik del svojega tehničnega znanja.

Za konec pa še tridelna skladba »Koračnica, grave, presto«.

V imenu godbenikov hvala za obisk in pozorno poslušanje!

Ivan Gradišek

ŠPORTNE VESTI

ZA MNOŽIČNOST IN KVALITETO

(Zapis z občnega zbora občinske zveze za telesno kulturo)

V začetku aprila je bil na Rinskem vrelcu redni občni zbor občinske zveze za telesno kulturo Ravne na Koroškem. Zbor je bil dobro pripravljen, izčrpana poročila o delu šolskih športnih društev in strokovnih odborov pri občinski zvezi kakor tudi podatki o razvrstitvi ekip iz naše doline v različnih tekmovanjih in pregled usvojenih slovenskih in državnih naslovov v zadnjih 25 letih so bili zbrani v Koroškem športu številka 4., ki so ga delegati dobili pravočasno, da so ga vsaj v grobem lahko prelistali. Občni zbor pa je bil tudi dobro obiskan. Delegatov iz vse doline je bilo navzočih 76 odst., potem so bili tam starejši telesnovzgojni delavci, ki so dobili priznanja občinske zveze, in tudi odličnih gostov ni manjkalo. Prišli so: predsednik Zveze za telesno kulturo Slovenije Tone Florjančič, generalni direktor ZP Gregor Klančnik, predsednik ObZTK Celje Mitja Pipan, predsednik ObZTK Murske Sobotne Jože Vild z dvema članoma sekretariata, predstavnik ObZTK Radlje Marjan Špegel, predsednik naše občinske skupščine Ivan Strmčnik, sekretar občinskega komiteja ZK Milan Zafošnik, sekretar občinske konference SZDL Ivan Teržan, predsednik občinske konference ZMS Maks Večko, predstavnik JLA Mile Vaskanovič in direktor največje gospodarske organizacije v naši občini Franc Fale, kar je potrebno posebej pohvaliti.

Ker smo poročilo predsednika ObZTK Ravne v celoti objavili v Koroškem fužinarju, ki je izšel 24. aprila, bi tokrat napisali več o drugih poročilih, o razpravi in zaključkih občnega zbora.

Dohodki in izdatki

Iz finančnega poročila, ki ga je podal blagajnik Herbert Gigerl, je razvidno, da je ObZTK Ravne v preteklem mandatnem obdobju (od 1. januarja 1969 do 31. decembra 1970) dobila iz proračuna občinske skupščine 199.200 dinarjev, v istem obdobju pa porabila 333.547,20 dinarjev, kar pomeni, da je morala na račun raznih

oglasov in drugih virov za svojo dejavnost zbrati poleg proračunskih sredstev še 134.347,20 dinarjev, kar ni malo in kar se ji vedno ne bo posrečilo.

Iz poročila gospodarja Staneta Rihtarja je bilo razvidno, da zveza razpolaga razen s pisarniškim inventarjem tudi s skromno strokovno knjižnico, kjer je najti za vsako panogo kaj novega.

Poročilo nadzornega odbora

V imenu nadzornega odbora je poročal predsednik Anton Rutar, ki je povedal, da je bilo iz poročil in iz prek 400 strani 3. in 4. številke Koroškega športa lahko razbrati dejavnost zveze v preteklih dveh letih, temu delu pa smo bili tudi žive priče.

Nadzorni odbor je aktivno sodeloval in bil udeležen pri številnih uspehih in tudi težavah, s katerimi se je soočila zveza. Iz vsega napisanega, povedanega in doživetega skromen podatek o pogojih, v katerih zveza dela:

V zadnjih dveh letih je zveza dobila raznih dotacij 234.669,41 din (dotacije SO in sklada pri KS Ravne ter začetno stanje). To število, deljeno s številom aktivnih članov, strokovnih delavcev in funkcionarjev, da približno 25 din na posameznika v enem letu. Menil je, da komentar o možnosti usmerjanja telesno vzgojne dejavnosti zveze pri tako skromnih sredstvih ni potreben, da o drugih težavah sploh ne govori.

Nadzorni odbor na podlagi takega stanja ugotavlja:

1. Občinska zveza za telesno kulturo kot najmnogičnejša organizacija aktivnih občanov in usmerjevalka mladine bi morala biti deležna večje podpore in pozornosti občinskih organov.

2. Dejavnost zveze, gledana z aspekta prispevka za obrambno pripravljenost državljanov, terja tudi od političnih dejavnikov krepkejšo podporo.

3. Če gledamo dejavnost zveze v vlogi vzgoje zdrave in klene mladine, bi tudi gospodarstvo moralo imeti več razumevanja za uspešno delovanje zveze.

Tov. Rutar je nato v imenu nadzornega odbora dal še oceno dela zveze.

Ne na ježka!

Strokovni odbori so zastavljeno delo in naloge opravili eni z več, drugi z manj uspeha, vendar so na splošno vsi z veliko prizadevnostjo širili zdravo telesno kulturo. Pri posameznih panogah še vedno predstavljajo lokalne težnje dokajšnje težave. Tu bi lahko prav politični dejavniki občine kaj pomagali.

Sekretariat kot izvršilni organ je predvsem po zaslugi predsednika svojo funkcijo popolnoma upravičil, kot idejni organizator in koordinator mnogih telesnovzgojnih dogajanj v občini in tudi izven nje nosi levji delež za današnjo stopnjo razvoja in afirmacije zveze. Med velikimi akcijami je potrebno posebej omeniti film o telesni kulturi v naši dolini, ki je prvi tak film verjetno v vsej naši državi. Zato ni naključje, da so delo zveze priznali najvišji republiški telesno vzgojni organi s podelitvijo Bloudkove plakete.

Delo administrativne tajnice, blagajnika, gospodarja in drugih članov je bilo zadovoljivo in vzorno. Obseg del sekretariata pa nujno zahteva nastavev plačnega strokovnega delavca, kolikor želimo ostati na sedanji ravni oz. nadaljevati s širjenjem dejavnosti. V tej zvezi pa razumljivo nastopa vprašanje finansiranja, ki bi ga morali pomagati reševati občinska skupščina in občinske politične organizacije.

V finančnih zadevah je s preusmeritvijo večjih sredstev prek zveze nujno potrebno dati zvezi večjo možnost za uspešnejše usmerjanje načrtne telesnovzgojne dejavnosti v občini, hkrati pa v zvezi povečati kolektivno odločanje pri delitvi sredstev.

Priznanja

Tudi na sedanjem občnem zboru je občinska zveza nadaljevala s pred dvema letoma začeto prakso s podelitvijo priznanj najzaslužnejšim telesnovzgojnim funkcionarjem, starim nad 50 let, za njihovo nesebično in požrtvovalno delo pri razvoju telesne kulture in športa v naši dolini. Letos so okusno izdelane diplome prejeli: dipl. inž. Franjo Mahorčič, Stanko Štor, Silvo Turk, prof. Lado Kukec, Maks Dolinšek, Ivo Ščetinec, Ernest Vauh, Franc Gornik, Franc Telcer, Simon Čarf, Emil Plajnshek, Tončka Stresova, Anton Jurhar, Kristl Pečovnik, Franjo Mauhler, Martin Gašper, Ivan Rožanc, Filip Leskovec, Franc Mlinar, Štefan Zamunda, Jože Polanc, Janez Gorjanc in Matevž Osojnik.

Vsem naše iskrene čestitke!

Plodna razprava

Bloudkov nagrajenec direktor Gregor Klančnik je dejal, da smo lahko izredno zadovoljni pri svojem dveletnem obračunu res plodnega dela. Menil je, da se vsak narod poizkuša na različnih področjih uveljaviti v svetu in eno od teh je tudi šport. Zato moramo skrbeti za pravilen razvoj telesne kulture in športa. Seveda pa se pri tem postavlja vprašanje, ali kvaliteten ali množičen šport. Vsi vemo, da enega brez drugega ne more biti. Sama družbena ureditev nas sili v to, da telesno kulturo razvijamo kot množičnost in kot potrebo za krepitev našega organizma. Da bomo lahko vključevali v športno življenje čimveč ljudi, so potrebna tekmovanja. Pri tekmovanjih pa je važno, da dosegamo dobre rezultate, ki so seveda zopet vzpodbuda za še večje vključevanje ljudi, predvsem pa mladine v športno udejstvovanje. To torej potrjuje dejstvo, da kvaliteta brez množičnosti ni možna in tudi obratno.

Izrazil je zadovoljstvo nad politiko, ki jo vodi občinska zveza. Za to ima veliko zaslug predsednik zveze, ker pravilno skrbi za razvoj množičnega kakor tudi kvaliteta športa, kar je treba pohvaliti. Menil je, da je občinska zveza pravilno razvrstila športne panoge, ki jih bo forsirala kot vrhunske, ker žal ni mogoče, da bi v naši občini ustvarili materialne pogoje za forsiranje kvalitete v vseh športnih panogah. Povedal je, da je tudi sam prišel do enakega zaključka, pri katerih panogah se lahko v kvalitetnem športu največ doseže. To so individualni športi, ki so tudi do sedaj dosegli največ uspehov. V prvi vrsti je to plavanje, ki ima za razvoj zlasti na Ravnah idealne pogoje, drugo je smučanje, sledita pa namizni tenis in kegljanje. Prav pa je, da je občinska zveza v to skupino uvrstila tudi kolektivni šport, ki tako po tradiciji in rezultatih sodi v to skupino in od katerega tudi v bodoče lahko pričakujemo največ v republiškem in državnem merilu — to je odbojka. Seveda pa bo potrebno za te panoge še bolj skrbeti kot do sedaj, zlasti materialno, kar pa seveda ne pomeni, da smemo pozabiti tudi na ostale.

Dejal je, da je izredno vesel, da so športniki Mežiške doline, ki pred 25 leti še niso bili znani, sedaj postali pojem športnega življenja v republiki in državi, še posebej pa zato, ker je tudi sam vse-

skozi sodeloval na športnem področju v naši dolini in lahko sedaj z zadovoljstvom ugotavlja, da gre v klasje setev, ki jo je tudi on pomagal sejati. Izrazil je prepričanje, da bodo s tako politiko dela občinske zveze v bodoče doseženi še večji uspehi. Na koncu je čestital vsem telesnovzgojnim delavcem v naši dolini za uspešno delo, predvsem pa vsem tistim, ki so prejeli priznanja občinske zveze.

Predsednik ŠD Fužinar dipl. inž. Jože Borštner je dejal, da je potrebno spregovoriti tudi o manj vzpodbudnih stvareh. Iz poročila je bilo razvidno, da dosegajo koroški športniki lepe uspehe v okviru državnih meja in tudi izven njih. Prav pa je, da se seznanimo, s kakšnimi težavami se srečujejo tisti, ki pomagajo k takim uspehom. Uspeh športnika je odvisen od njegovega trenerja in funkcionarjev, ki delajo v tistem klubu, seveda pa tudi od njega samega. Vzgoja športnika pa lahko naleti na oviro, ki je ni mogoče prekoračiti brez finančnih sredstev. To se sedaj dogaja nam in se nam bo dogajalo tudi v bodoče, če ne bomo rešili problema financiranja telesne kulture.

Povedal je, da je bil eden izmed pobudnikov za ustanovitev skladov za družbeno dejavnost, vendar kljub prizadevanju širšega kroga občinskih faktorjev ni bilo zaželenega uspeha. Prav absurdno je, da si mora ŠD Fužinar dve tretjini sredstev za svoje delo pribrati in izposojevati. Društvo si izposoji sredstva od Doma telesne kulture. Slišijo se kritike, da se dom ne popravlja. Kako pa? Denar si je društvo izposodilo z mislijo, da ga bo lahko vrnilo, sedaj pa vidijo, da to ne bo mogoče. Kljub temu da nekaj denarja priteka, tako ne bo mogoče nadaljevati. Če v bližnji prihodnosti ne bo rešeno to vprašanje, to je, da bo ŠD Fužinar vsaj dve tretjini sredstev dobilo iz rednih virov, potem ne moremo več računati s kvaliteto tekmovalcev.

Postavlja se vprašanje nagrajevanja trenerjev in financiranja tekmovanj. Zato je potrebno na vsak način ugotoviti, kako zagotoviti stalen vir dohodkov, da bomo lahko dejavnost naprej razvijali. To dosedanje odlašanje in pa negotovost imata za posledico, da nas zapuščajo funkcionarji, novim pa tudi ne moremo dati zagotovila, da se bo financiranje uredilo. Če bo šlo tako naprej, bo Fužinar v taki situaciji, da bo moral v prihodnje odpovedati udeležbo na vseh tekmovanjih in bomo sčasoma lahko gojili samo še športno rekreacijo.

Zahvalil se je občinski zvezi za vso moralno in strokovno pomoč, ki jo je nudila ŠD Fužinar, predvsem pa za ustanovitev baze — šolskih športnih društev, kjer je bil v zadnjih letih dosežen največji napredek, in na koncu čestital vsem tistim, ki so prejeli priznanja zveze.

Predsednik ObZTK Celje Mitja Pipan je pozdravil občni zbor ter naši občinski zvezi zaželel še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu. V nadaljevanju je govoril predvsem o pomenu in vrednotenju telesne kulture v primerjavi z drugimi družbenimi dejavnostmi. Menil je, da najbrž marsikdo ni popolnoma prepričan o tem, da telesnovzgojni delavci opravljajo važno družbeno delo in marsikdo misli, da delajo to za svoj hobi, zato moramo v la-

stni zavesti priti do spoznanja, da je telesna kultura res važna in da jo lahko primerjamo z drugimi dejavnostmi. Pri tem imamo podporo prav zaradi sprememb, ki nastajajo pri ljudeh, ki zaradi boljšega standarda hodijo na razne izlete in so željni rekreacije, da se lahko po napor-nem delu sprostijo. Menil je, da tu ni vprašanje telesna kultura da ali ne, temveč kako in kdo. Prva pot najbrž ni bila težka, težja bo druga.

O celjski občinski zvezi in njenem delu je povedal, da žal pri njih nimajo strokovnih odborov, ker preprosto nimajo dovolj ljudi, zato se trudijo, da spodbujajo za delo osnovne nosilce telesne vzgoje, to so šolska športna in športna društva. Zavzemajo se za telesno kulturno skupnost, kar bi morale podpreti vse občinske zveze. Menil je, da v bodoče ne bomo mogli delati samo na podlagi entuziazma, ampak bodo delo morali prevzeti profesionalni telesnovzgojni delavci. O finančnih sredstvih je povedal, da je tudi pri njih tako, da občina pokrije najprej druge potrebe, potem pa je na vrsti telesna kultura. Prav tu pa se pokaže, kje je telesna kultura, zato je menil, da moramo biti pri dokazovanju pomembnosti telesne vzgoje glasni, da bo telesna kultura vsaj ob drugih družbenih dejavnostih, in ne za njimi.

Sekretar občinske konference SZDL Ivan Teržan je povedal, da se SZDL zavzema za financiranje telesne kulture in seznanil občni zbor, da skladi za telesno kulturo in kulturo pri KS v Črni, na Prevaljah in Ravnah odvajajo 15 odst. sredstev, zbranih na račun telesne kulture, samo sklad iz Mežice teh sredstev še ni odvedel. Povedal je tudi, da si bo občinska konferenca SZDL še v bodoče prizadevala, da se bo v celoti realiziral družbeni dogovor, medtem ko naj sporne zadeve okrog financiranja med skladom v Mežici in občinsko zvezo rešita obe strani sami s skupnim pogovorom.

Predsednik skupščine občine Ravne Ivan Strmčnik se je najprej zahvalil občinski zvezi za njeno dosedanje uspešno delo in čestital vsem nagrajencem. Menil je, da občinski skupščini ne moremo očitati, da ne sodeluje pri razreševanju družbenega dogovora, ki je trenutno edina možna rešitev za financiranje telesne kulture in da pri tem ne smemo pozabiti vseh tistih delovnih organizacij, ki so pripomogle, da je bilo ustvarjeno to, kar je bilo. Občinska skupščina je dala priporočilo vsem delovnim organizacijam in ustanovam, da izvršujejo družbeni dogovor. Od 46 odgovorov je bilo le 6 odklonilnih. Menil je, da tista sredstva, ki jih pridobijo društva izven rednih virov, niso nič manj vredna od ostalih. Dejal je, da je tudi TIS v lanskem letu znatna sredstva odvedla za redno telesno vzgojo in šolska športna društva in da je tudi pri gradnji objektov bilo nekaj narejenega, saj je bila obnovljena stara telovadnica v Črni, v programu investicij pa je določeno, da je potrebno šole in telovadnice urediti istočasno. Žal ravenska občina ni tako bogata, da bi dajala toliko sredstev, kolikor bi kdo želel, a v okviru možnosti se daje vedno.

Izrazil je zadovoljstvo, da se sredstva, ki so bila dana telesni kulturi, tako smotrno uporabljajo za množičen in vrhunski

šport ter pripomnil, da bomo morali v bodoče s skupnimi močmi reševati probleme.

Predsednik ObZTK Murska Sobota Jože Vild je pozdravil občni zbor v imenu športnikov Pomurja in dejal, da je že večkrat razmišljal, kaj je dalo povod za sodelovanje med Koroško in Pomurjem in pri tem ugotovil, da sta telesna vzgoja in šport zelo dobro sredstvo za spoznavanje ljudi, za pridobivanje novih prijateljev, kar smatra za zelo koristno dejstvo.

O dejavnosti pri njih ni povedal nič novega, vendar gre na nekaj le opozoriti. V Murski Soboti imajo najstarejše šolsko športno društvo v državi. Zdi se, kot da so tam najprej dojeli, kaj pomenijo šolska športna društva. Tu je telesna vzgoja na vsak način najbolj razvejana. Rahlo vznemirjeni, vendar s vprašanjem, zakaj šele sedaj, so sprejeli vesti in prizadevanja o ustanavljanju in krepitvi šolskih športnih društev v naši republiki. O tem so veliko razpravljali in prišli do zaključka, da se sedaj odpira novo, svetlejšo obdobje za šolska športna društva in telesno kulturo.

Tudi pri njih imajo samo enega profesionalnega delavca, ki je hkrati trener, dela pa je toliko, da brez profesionalnih funkcionarjev enostavno ne bo šlo več, zato kot izredno močna množična organizacija zahtevajo več priznanja za telesno kulturo in dovolj finančnih sredstev. Na koncu je izrazil željo, da bo sodelovanje med murskosobotsko in ravensko občinsko zvezo tudi v bodoče tako uspešno, predvsem pa še v tradicionalnem atletskem troboju Pomurje—Šaleška—Koroška.

Predsednik zveze za telesno kulturo Slovenije Tone Florjančič je dejal, da so na konferenci zveze za telesno kulturo sprejeli zelo važne zaključke za bodoče delo, kot so uveljavitev samoupravljanja na vseh nivojih telesne kulture, skrb za množičen razvoj telesne kulture, skrb za strokovni kader in njegovo pravilno stimuliranje ter zagotovitev mesta telesni kulturi, ki ji pripada.

Ko ocenjuje delo občinske zveze za telesno kulturo Ravne na Koroškem, ugotavlja, da smo mi s svojim delom že predtavljali, da smo že zaorali ledino v pravi smeri, saj je naša občinska zveza prav s svojimi strokovnimi odbori pravilno približala telesno kulturo širšemu krogu ljudi in prav za to področje dela prejela Bloudkovo plaketo. Po obsegu dela spada ravenska občinska zveza med tiste občinske zveze, ki so z njihovim delom zadovoljni, saj po njihovi zaslugi dobiva telesna kultura tisto mesto, ki ji pripada, zato tudi odločitev za podelitev Bloudkove plakete ni bila težka.

Poudaril je tudi, da smo začeli pravilno vrednotiti kvaliteto in množičnost, kar je seveda povezano drugo z drugim, skrbimo pa naj, da bo kvaliteta plod množičnega razvoja telesne kulture v bazi.

Menil je, da smo že prerasli obdobje raznih deklaracij, ki nam dajejo moralno podporo. Čas je že, da to pomoč zahtevamo tudi v materialni obliki. Potrebno je pravilno vrednotiti strokovne kadre in jih primerno stimulirati. Brez ustreznih profesionalnih in amaterskih strokovnjakov si ne moremo zamisliti nadaljnega razvoja telesne kulture. Menil je, da naj vzgojimo čimveč amaterskih kadrov, ki naj bi

čimprej začeli delati z mladino, seveda pa morajo to biti šolani kadri, saj mladina kaj hitro spozna, kdo je strokovnjak in kdo ne.

Poudaril je, da doseženi uspehi obvezujejo nas vse, družbenopolitične organizacije in občinsko skupščino, da gremo naprej, da samo še dodajamo, nikakor pa si ne smemo dovoliti stagnacije. Na koncu je čestital vsem slavljenecem in se zahvalil občinski zvezi za dosedanje delo z željo, da bi tudi v bodoče tako dobro in uspešno delali.

Anton Potočnik, predsednik strokovnega odbora za zimski šport, se je zavzel za to, da se ObZTK Ravne zahvali vsem tistim delovnim in družbenopolitičnim organizacijam, ki so kakor koli pomagale pri razvoju telesne kulture in športa. Govoril je tudi o ljudeh, ki zavirajo naše delo in da bo takih tudi v bodoče, če ne bomo povsod pazili, koga volimo v razne samoupravne organe. Predvsem naj bodo to taki ljudje, ki bodo pripravljani pomagati. Potrebno bo rešiti vprašanje, ali lahko nekdo, ki se ne strinja z našim konceptom dela, ki je sodeč iz povedanega na občnem zboru pravilen, še lahko ostane v nekem odboru ali pa ga je potrebno zamenjati.

Predsednik strelske družine »Markovič Kristl« iz Črne Stanislav Kordež je povedal, da so pred leti v Črni zopet ustanovili strelsko družino z željo, da bi vključili v strelske vrste čimveč krajanov, saj strelstva ne kaže gledati samo kot šport, temveč tudi kot nujno pri vseljudskem odporu. Strelskemu športu pa se posveča vse premalo pozornosti, predvsem se kaže to v izredno skopih finančnih sredstvih. Prepričan je, da bi štela njihova družina 300 in ne 20 strelcev, če bi imeli na razpolago zadostna finančna sredstva. Prav tako je še vedno odprto vprašanje, kdaj se bo začelo graditi strelišče za malokalibrsko puško. Kjer koli že bo v naši dolini, bo to napredek za strelstvo pri nas, zato morajo odgovorni temu vprašanju posvetiti vso pozornost in strelišče čimprej zgraditi.

Novi organi ObZTK Ravne

Na občnem zboru so bili izvoljeni v **predsedstvo** ObZTK: dipl. inž. Andrej Fajmut, Albert Vodovnik, Edvard Lorber, Lonka Mlinar, Kristl Pečovnik, dipl. inž. Ivan Vinkl, Tanja Skrinjar, Leon Juh, Pavel Cesar, Anton Rutar, Rado Pšeničnik, prof. Janko Kotnik, dipl. inž. Franc Uranc, Mile Vuksanovič, Rudi Krenker, dipl. inž. Vlado Strahovnik in Jože Šater.

Sekretariat sestavljajo Ivo Mlakar, Herbert Gigerl, Stane Rihter, dipl. inž. Vlado Strahovnik in Jože Šater, **izvršni odbor** pa vsi predsedniki strokovnih odborov, predsedniki telesnovzgojnih in športnih društev ter samostojnih klubov, člani predsedstva in sekretariata.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni dipl. oec. Peter Orožen (predsednik), Anton Maklin in Marija Sedejeva.

Za sekretarja ObZTK Ravne je bil izvoljen dipl. inž. Vlado Strahovnik, za podpredsednika pa dipl. inž. Andrej Fajmut in Leon Juh, za predsednika Jože Šater, za častnega predsednika pa Gregor Klančnik, ki ima brez dvoma največ zaslug za športno rast v naši dolini.

Zaključki

1. Občinska zveza za telesno kulturo Ravne na Koroškem mora tudi v bodoče izvajati svoj akcijski program, ki ga je sprejela leta 1968.

2. Poglavitna naloga zveze mora biti tudi v bodoče razvijanje množične telesne kulture. To nalogo bo zveza izvajala predvsem:

— s krepitvijo dejavnosti šolskih športnih društev,

— s spodbujanjem rekreacijske telesne vzgoje v delovnih kolektivih in ustanovah,

— s krepitvijo delovanja društev TVD Partizan in Koroškega atletskega kluba.

3. Zavedajoč se dejstva, da je množičnost pogojena s kvaliteto, bo zveza tudi vrhunskemu športu v panogah smučanje, plavanje, kegljanje, namizni tenis in odbojka posvečala vso pozornost.

4. Zveza bo krepila delovanja svojih strokovnih odborov ter prek njih postavila čvrste vezi s posameznimi društvi oz. klubi in sekcijami kot osnovnimi dejavniki razvitejši športne dejavnosti.

5. Športno rekreacijski objekti so podlaga uspešnega delovanja in razvoja telesne vzgoje. Obč. skupščina naj bi v sodelovanju z delovnimi in turističnimi organizacijami kakor tudi z ObZTK zagotovila skladni razvoj vseh telesno vzgojnih in športno rekreacijskih objektov. Prvenstveno pa bi morala poskrbeti za takojšnjo graditev primerne strelišča.

6. Obč. zveza mora tudi v bodoče skrbeti za vzgojo strokovnega kadra in mora za ta namen v finančnem načrtu rezervirati potrebna sredstva. Po potrebi in v okviru finančnih zmogljivosti bo tudi sama štipendirala šolanje na šolah za telesno vzgojo.

7. Obč. skupščina naj nudi vso potrebno pomoč in naj prevzame vso odgovornost za izvajanje družbenega dogovora o financiranju telesne kulture ter pri delitvi sredstev zagotovi čimvečji vpliv ObZTK.

8. Obč. skupščina naj zagotovi skupaj z drugimi občinskimi dejavniki finančna sredstva za OD redno zaposlenega telesnovzgojnega strokovnjaka, ki je za uspešno delo zveze nujno potreben.

9. Zveza mora tudi v bodoče krepiti sodelovanje z drugimi občinskimi zvezami v naši republiki, predvsem pa z zvezami, kjer tako sodelovanje že sedaj obstaja, in z zvezami sosednjih občin. Navezati je potrebno tudi stike s pripadniki obmejnih enot JLA.

10. Zveza mora pri svojem delu vzpostaviti in razširiti sodelovanje s telesnovzgojnimi organizacijami v zamejstvu, predvsem na avstrijskem Koroškem.

11. Zveza mora spremeniti pravila v zvezi z novo uvedenimi organi in v zvezi z novostmi v telesno kulturnem življenju v naši republiki.

12. Intenzivno se je treba začeti pripravljati na ustanovitev telesno-kulturne skupnosti.

13. Zveza naj se pismeno zahvali vsem delovnim in drugim organizacijam, ki so ji kakorkoli pomagale pri krepitvi in širjenju telesne kulture v Mežiški dolini.

14. Sekretariat občinske zveze mora izdelati podrobnejše smernice k vsaki to-

čki teh sklepov, predsedstvo zveze pa mora spremljati njihovo izvrševanje.

Pripomba uredništva

Čeprav je Informativni fužinar glasilo Železarne Ravne, smo objavili v njem zelo obširno poročilo z občnega zbora občinske zveze za telesno kulturo, kakor tudi sicer pri športnih vesteh ne ostajamo samo v okviru tovarne in kraja. To naj bi bila podpora družbeno koristnemu delu, ki ga športniki brez dvoma opravljajo.

Nismo pa objavili priloženega zelo podrobnega finančnega poročila, ker se detajlnemu številčnemu prikazovanju izogibamo tudi, kadar gre za železarno. Menimo namreč, da v takih primerih besede več povedo.

PLAVALCI FUŽINARJA NA DRŽAVNEM PRVENSTVU — ODLIČNO

Deset mlajših pionirjev Fužinarja se je udeležilo državnega prvenstva v plavanju na Reki. Sklenjeno je bilo, da se bo malo bolj številčna ekipa tudi lažje plasirala višje. Ta predvidevanja so bila pravilna in tako so mlajši pionirji ekipno zasedli tretje mesto, kar je do sedaj najvišja ekipna uvrstitev ravninskih plavalcev na državnem prvenstvu. Pred Fužinarjem sta bila Primorje Reka in Jug Dubrovnik, za nami pa ostali, kot Mornar Split, Mladost Zagreb itd. Sodelovalo je trinajst klubov iz vse države.

Na državnih prvenstvih je sistem tekmovanja takšen, da se za ekipo točkujemo samo finalisti, to je 6 oz. 8 najboljših plavalcev. Plavajo v predtekmovanju in nato finalu dopoldne in popoldne. Na republiških tekmovanjih pa plavata po dva plavalca od vsakega kluba v vsaki disciplini in se oba točkujeta, zato je primerjava otežkočena.

Finalisti in mesto v državi:

200 m mešano: 2. Roman Polajner 2:58,1, 50 m kravl: 6. Darko Rapnik 0:35,0, 50 m hrbtno: 5. Darko Rapnik 0:40,3, 50 m delfin: 1. Roman Polajner 0:37,8, 3. Metka Dragolič 0:42,8, 50 m prsno: 5. Danilo Čebulj 0:45,6, 5. Metka Dragolič 0:44,6, 100 m hrbtno: 2. Roman Polajner 1:23,2, 5. Darko Rapnik 1:24,6, 100 m delfin: 4. Roman Polajner 1:35,2, 5. Metka Dragolič 1:50,0, 100 m prsno: 5. Danilo Čebulj 1:37,7, 4 × 50 m mešano: 3. pionirji Fužinarja (Masilo, Čebulj, Rapnik, Pavič) 2:46,0, 5. pionirke Fužinarja (Pšeničnik, Pečovnik, Nabernik, Cvilak) 3:05,2.

Najuspešnejši plavalec Fužinarja na državnem prvenstvu je bil Roman Polajner, ki je bil dvakrat drugi in enkrat osvojil naslov državnega prvaka. Rezultat, ki ga je dosegel na 50 m delfin — 0:37,8 primerjamo z lanskoletnim rezultatom zmagovalca — 0:40,4, ki bi letos zadoščal za 4. oz. 5. mesto. Vsekakor vsa ekipa zasluži priznanje za tako visoko ekipno uvrstitev.

Starejši pionirji so merili svoje moči na državnem prvenstvu v Zagrebu; bilo jih je enajst in so ekipno zasedli četrto mesto. Tudi starejši pionirji so prijetno presenetili in so napravili prvi podvig.

Finalni rezultati

100 m kravl: 3. Zoran Golob 1:07,6, 100 m hrbtno: 4. Miran Balant 1:17,7, 100 m delfin: 2. Zoran Golob 1:15,3, 5. Miran Balant 1:21,3, 4. Lidija Ferlin 1:26,0, 100 m prsno: 3. Danilo Bukovec 1:26,9, 3. Lidija Ferlin 1:30,1, 4 × 100 metrov kravl ženske: 3. Fužinar (Pšeničnik, Ranc, Cehner, Gostenčnik) 5:48,7, 400 m kravl: 4. Zoran Golob 5:11,3, 200 m hrbtno: 2. Miran Balant 2:45,2, 200 m delfin: 2. Zoran Golob 2:48,9, 200 m prsno: 6. Danilo Bukovec 3:12,8, 1. Lidija Ferlin 3:15,9, 6. Stanka Cehner 3:26,8, 4 × 100 m mešano: 2. pionirke Fužinar (Pšeničnik, Cehner, Ferlin, Gostenčnik) 6:01,1, 3. pionirji Fužinar (Meh, Bukovec, Balant, Valci) 5:25,8.

Lidija Ferlin ni uspela na krajši progi 100 m prsno, ampak na enkrat daljši in postala državna prvakinja.

Golob Zoran in Balant Miran sta bila še najbližje osvojitvi državnih naslovov, a sta morala prepustiti mesta trenutno boljšemu. Ekipna uvrstitev je bila:

1. Mladost Zagreb, 2. Primorje Reka, 3. Jug Dubrovnik, 4. Fužinar Ravne, 5. Partizan Beograd, 6. Mornar Split itd. Sodelovalo je prav tako 13 klubov iz vse države.

Po končanih pionirskih prvenstvih je bila sestavljena slovenska pionirska reprezentanca za srečanje z Videmsko pokrajino v Trstu. Fužinar je dal največ plavalcev: Zoran Golob, Miran Balant, Danilo Bukovec, Marjan Valci, Roman Polajner in Lidija Ferlin. Žal so slovenski pionirji izgubili srečanje in za zmage bili velikokrat prepočasni za udarec roke. Da je bil poraz tako velik, je nekaj tudi vzrok togost dogovora, češ da lahko sodeluje le po en plavalec letnika 57 in 58 v vsaki disciplini. Zadovoljni smo lahko, da je po končani tekmi selektor pionirske reprezentance javno pohvalil prav vse plavalce Fužinarja, da so se borili izredno in dosegli solidne rezultate.

PIONIRJI FUŽINARJA EKIPNI PRVAKI SRS V PLAVANJU

Ze v lanskem letu so predvsem mlajši pionirji bili daleč najboljša ekipa v Sloveniji. K lanskemu uspehu so pionirji letos dodali novega, ko so na zimskem republiškem prvenstvu v obeh starostnih skupinah ekipno osvojili prva mesta. Tako je letošnja zimska sezona najuspešnejša za plavalni šport na Ravnah.

Zbor plavalnih sodnikov in športni delavci so na Ravnah odlično izvedli letošnje republiško prvenstvo za mlajše pionirje. Trdimo lahko, da je bilo to eno izmed najbolj vzorno pripravljenih.

Rezultati — pionirke

50 m hrbtno: 1. Jana Markovič 0:42,2 (Ljubljana), 3. Zorica Pšeničnik 0:44,3 (Fužinar); 50 m prsno: 1. Barbara Skubic 0:42,5 (Triglav), 2. Nada Cvilak 0:43,4 (Fužinar); 50 m metuljček: 1. Vesna Sladoje 0:42,1 (Triglav), 2. Metka Dragolič 0:42,4 (Fužinar); 50 m kravl: 1. Jadranka Korzika 0:36,3 (Ljubljana), 6. Zorica Pšeničnik 0:40,3 (Fužinar); 100 m mešano: 1. Barbara Skubic 1:28,3 (Triglav), 4. Nada Cvilak 1:34,0 (Fužinar).

Rezultati — pionirji:

50 m: hrbtno: 1. Darko Rapnik 0:40,1 (Fužinar), 4. Andrej Masilo 0:42,3 (Fužinar); 50 m, prsno: 1. Toni Urnkar 0:42,9 (Rudar), 2. Danilo Čebulj 0:44,4 (Fužinar); 50 m delfin: 1. Roman Polajner 0:37,1 (Fužinar), 5. Ivan Anželak 0:47,6 (Fužinar); 50 m kravl: 1. Darko Rapnik 0:35,0 (Fužinar), 2. Milan Pavič 0:37,5 (Fužinar). (V tej disciplini je nastopilo 45 plavalcev!) 100 m mešano: 1. Toni Urnkar 1:21,2 (Rudar), 2. Roman Polajner 1:23,0 (Fužinar).

O tem tekmovanju lahko zapišemo, da so plavalci Fužinarja osvojili tri republiške naslove in da so predvsem mlajše pionirke nastopile tako, da bodo lahko v tej starostni skupine nastopale še eno pa tja do pet let. Ravno ti plavalci so prav gotovo garancija, da bodo še dolgo kot ekipa in posamezniki v vrhu slovenskega plavanja.

Istega dne je bilo v Kranju tudi republiško prvenstvo za starejše pionirje (samo letnika 1957-58). To tekmovanje ni bilo tako številčno kot na Ravnah in tudi organizacija ni bila najboljša.

Rezultati — pionirke:

100 m hrbtno: 1. Nika Hodej (57) 1:19,5 (Rudar), 5. Jelka Pšeničnik (57) 1:31,2 (Fužinar); 100 m prsno: 1. Lidija Ferlin (58) 1:29,6 (Fužinar), 4. Stanka Cehner (58) 1:38,0 (Fužinar); 100 m delfin: 1. Breda Šarabon (57) 1:27,2 (Triglav), 2. Draga Gostenčnik (57) 1:28,6 (Fužinar); 100 m kravl: 1. Milena Bučar (57) 1:21,4 (Koper), 7. Jelka Pšeničnik (57) 1:31,3 (Fužinar); 200 m mešano: 1. Nika Hodej (57) 2:56,1 (Rudar), 2. Lidija Ferlin (58) 3:17,3 (Fužinar).

Rezultati — pionirji:

100 m hrbtno: 1. Miran Balant (57) 1:16,1 (Fužinar), 5. Roman Meh (57) 1:21,1 (Fužinar); 100 m prsno: 1. Jože Strgar (57) 1:25,0 (Triglav), 2. Danilo Bukovec (58) 1:29,0 (Fužinar); 100 m delfin: 1. Zoran Golob (57) 1:16,1 (Fužinar), 4. Danilo Bukovec (58) 1:33,8 (Fužinar);

100 m kravl: 1. Zoran Golob (57) 1:07,8 (Fužinar), 4. Marjan Valci (58) 1:12,3 (Fužinar); 200 m mešano: 1. Sandi Troha (57) 2:42,3 (Triglav), 2. Miran Balant (57) 2:53,8 (Fužinar), 4. Marjan Valci (58) 3:07,3 (Fužinar).

Iz rezultatov na tem tekmovanju je prav tako vidno, da se letniki 58 plasirajo tja do petega mesta in da je povezava tudi v tej starostni skupini, kar v preteklih letih ni bil primer.

Skupaj so mlajši pionirji in starejši pionirji osvojili devet ali slabo četrtno republiških naslovov v letošnji zimski plavalni sezoni.

—tp—

STRELJANJE

V Laškem je bilo izvedeno 4. aprila republiško tekmovanje za »zlato puščico«. To tekmovanje je imelo rekordno udeležbo, saj so tekmovali kar 104 strelci iz vse Slovenije. Zmagal je dvakratni republiški prvak Vinko Freliz iz Kranja, ki je nastrelil 543 krogov. Naš najboljši strellec Anton Špegel je pristal s 528 krogi na 12. mestu, Evgen Korinšek s 513 na 35. in Vlado Homan s 500 krogi na 52. mestu.

Občinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško je organiziral strokovni odbor za strelski šport za vse kategorije v mesecu aprilu. Tekmovanja so se udeležili člani, pionirji in mladinci. Mladink šolska športna društva niso poslala na tekmovanje iz nerazumljivih vzrokov.

Pri članih je osvojila naslov ekipnega občinskega prvaka SD »Knez Pepi« Ravne I. z rezultatom 1380 krogov pred SD »Knez Pepi« Ravne II. 1241 in SD »TON« Mežica 1216. Posamezno je potrdil lanskeletni naslov občinskega prvaka Anton Špegel s 364 krogi. Sledijo Edi Praper, SD »TON« Mežica s 344 krogi, Jože Podbevšek, SD »Knez Pepi«, 344. Vinko Zatler, SD »Knez Pepi«, 343 itd.

Pri mladincih je bila kompletna samo ekipa šolskega centra, ki je nastrelila 1064 krogov. Posamezno je obdržal lanskeletni naslov občinskega prvaka Vlado Homan z rezultatom 309 krogov. Sledijo Avgust Keter 302 kroga, Dušan Brankovič 290, Slavko Cifer 271, Janko Čekon 201 krog.

Pionirji so se udeležili občinskega prvenstva s štirimi ekipami. Občinski prvak je postala ekipa SD »Knez Pepi« s 528 krogi. Med posamezniki je osvojil prvo mesto Branko Dervodel, SD »Knez Pepi«, Bojan Šuler SD »Knez Pepi« 144 krogov, Zvonko Štrekelj SSD Prežihov Voranc, Ravne, 138 krogov.

Pionirji, ki so osvojili prva tri mesta, so izpolnili pogoje za nastop na republiškem prvenstvu, ki bo 9. maja v Ljubljani.

—ervi—

AVTO-MOTO ŠPORT

Kot je znano, Avto-moto društvo Ravne že dalj časa ni organiziralo kakšne športne prireditve. Vzroki za to so več ali manj znani — pomanjkanje denarja. To ni samo pri nas, tudi pri sosednih družtvih situacija ni boljša. Izvzamemo lahko samo AMD Velenje, ki je športno zelo aktivno, zahvaljujoč predvsem izdatni pomoči gospodarskih organizacij.

Z namenom poživitve športne aktivnosti našega društva smo preteklo zimo stopili v stik s predstavniki društva Leoben v Avstriji. Dogovorili smo se, da bomo 23. maja priredili turistični avto-rally na relaciji Eisenerz-Ravne. Vozili bodo večinoma Avstrijci, moške pa tudi nekaj zahodnih Nemcev. Nosilec prireditve je društvo Leoben, saj ta prireditve šteje za avstrijsko državno prvenstvo, na naše društvo pa odpade organiziranje cilja zadnje etape in zatem spretnostna vožnja. Ta spretnostna vožnja bo na prostoru pred gimnazijo in DTK, kjer se bodo vozniki pomerili v slalom vožnji med stožci, vožnji v improvizirane garaže (naprej in vzvratno) in na koncu opravili izpit iz zaviranja. Ker pa se pri tej disciplini ocenjuje tudi porabljeni čas, bo seveda vsak tekmovalac stremel za tem, da vse to opravi v najkrajšem času.

Prvi tekmovalac bo prispel na cilj ob 8. uri 40 minut, zadnji pa ob 12. uri 40 minut. Število tekmovalcev je omejeno. Startalo naj bi

160 vozil. Če računamo, da bodo startali vsi tekmovalci in bosta v vsakem vozilu po dva (voznik in sovoznik), zraven pa še prištevamo športne funkcionarje, bomo ta dan imeli na Ravnah okoli 350 gostov.

To pa pomeni, da bo ta prireditel pomembna za naš kraj ne samo v športnem, ampak tudi v turističnem pogledu. Od naših turističnih delavcev, predvsem gostincev, pa je odvisno, če bodo ti tekmovalci kdaj pozneje »v civilu« izbrali Ravne za cilj nedeljskega izleta.

Ker bodo na tej prireditvi nastopili tudi znani »asi« avstrijskega rally športa, vabimo vse avtomobiliste, da si jo ogledajo. Prepričani smo, da ne bo nikomur žal.

KEGLJANJE

Občinsko sindikalno prvenstvo

Na sindikalnem žimskem prvenstvu je nastopilo 19 ekip, od teh iz železarn 5, rudnika 3 itn. Zmagala je železarna (moštvo iz mehanične) s 436 keglji pred Rudnikom Mežica II 421, Intesom-Mesnino 401 itn. Zmagovalna ekipa je prejela prehodni pokal, do 11. mesta pa so podelili diplome.

Strokovni odbor za šport in rekreacijo je skupaj s strokovnim odborom za kegljanje objavil razpis občinskega prvenstva posameznikov na 100 lučajev, ki bo v maju. Pravico nastopa imajo registrirani in neregistrirani kegljavnici in kegljavke, s tem da se jih bo ocenjevalo ločeno po kategorijah.

Mladinci Fužinarja 3. na državnem prvenstvu

Z osvojitvijo 2. mesta v SRS so si naši mladinci priborili pravico nastopa na državnem prvenstvu v Crikvenici. V močni konkurenci je osvojil 1. mesto Rudar iz Kostolca s 1683 podrtimi keglji, 2. Velika Gorica iz Zagreba 1656, 3. Fužinar Ravne 1656 (slabše čiščenje) itn.

Našemu moštvo so »bron« priborili: Edo Sagernik, Jože Gorišek, Hubert Lužnic in Jože Samec. Dokazali so, da so enakovredni tudi najmočnejšim ekipam v državi. Ko pa bo dobil Fužinar novo avtomatično kegljišče, se bosta kvaliteta in kvantiteta koroškega kegljanja gotovo še bolj približala vrhunskih dosežkom.

H. O.

APRILA SO NASTOPILO DELOVNO RAZMERJE

Gostenčnik Gabrijel — NK, Naglič Cvetko — NK, Grilec Alojz — NK, Petrič Matevž — NK, Golob Danilo — KV, Večko Maks II. — VSS, Drofelnik Stanislav — NK, Miklavc Milan, inž. el. — VSS, David Mijo — KV, Schuller Miroslav — KV, Krznar Emil — KV, Pek Vincenc — NK, Svanjak Mihael — SS, Badalijevec Nikola — NK, Podojsteršek Bogomir II. — NK, Bibeskovič Dimitrije — NK, Kosaber Jožica — SS, Višner Mirko — NK, Kranjc Franc VII. — NK, Lakovšek Ludvik II. — NK, Kralj Leopoldina — NK, Požarnik Zofija — NK, Levar Jožefa — NK, Orešnik Mihaela — NK, Pogorevcnik Erna — NK, Stanisavič Božana — NK, Kotnik Julijana — NK, Adam Marjeta — NS, Hribnik Mihael — KV, Janota Albin — KV, Lesjak Stanislav — NK.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Golob Jožefa — NS, Wlodyga Ervin — KV, Vetrih Justin — PK, Gerdej Ignac — NK, Topler Jožef — KV, Brod Gabrijel — NK, Repas Maks — NS, Kajzer Rudolf — KV, Samec Vlado — PK, Hladnik Adolf — PK, Korat Ivan — KV, Šuler Avgust I. —

KV, Razgoršek Helena — NK, Peruzzi Franc — KV, Arih Alojz — KV, Pečnik Anton II. — PK, Volf Blaž — NK, Slemenik Elizabeta — KV, Marzel Franc II. — KV, Buhvald Mirko — KV, Sovinc Jože — KV, Grilec Franc — NK, Macogovič Dragotin — NK, Kampl Danica — NS.

BLAŽ VOLF

Komaj dober mesec dni je bil zaposlen v železarni, v čistilnici, zato kaj malo vemo o njem. Da ni zamujal, da je bil priden, nič več. Tovariši se spoznavajo počasi, da se potem sklene trdna vez, ki je zlepa kaj ne more prekiniti. Toda soočenje s smrtjo sodelavca pretrese tudi, če ga ne

poznaš. Včeraj je še delal poleg tebe, bil tebi enak, tvojih let ali celo mlajši, morda malo bolj zamišljen, morda se je še namahnil šali — danes ga ni več. V dušo mu ne vidiš, toda saj se nobeden od nas posebej ne trudi, da bi. Vsak nosi svoje skrbi in težave v sebi, vsak jih nosi drugače, vsak jih drugače deli s svojimi najbližjimi.

Včasih pa človeka zlomi. Ni važno kaj in zakaj. Kot če nosiš težko breme in ga odložiš, da počiješ ali omahneš pod njim in ne vstaneš več. Takrat onemimo za nekaj časa pred večno uganko: ČLOVEK — ŽIVLJENJE — SMRT.

Blaž Volf se je rodil 12. septembra 1941 v Višnici na Hrvatskem. Leta 1957 se je zaposlil pri Gradisu na Ravnah, odslužil vojaščino, delal pri Gradisu na Jesenicah, pri gradbenem podjetju Temelj v Cankovi ter od 1. marca letos kot polkvalificirani zidar v čistilnici. Na veliko noč, 12. aprila, je umrl.

Naj si odpočije v koroški zemlji, h kateri se je vedno znova vračal!

M. K.

OBRATNE NEZGODE V APRILU 1971

Alojz Krevh, topilnica I — pri zalaganju odpadnega železa v elektro obločno peč mu je iz peči brizgnilo tekoče jeklo za rokavico in ga opeklo.

Jože Potočnik, kovačnica — pri gladenju palice pod kladivom je dobil drobec škajev v oko.

Alojz Kotnik, topilnica I — gumijasta cev, ovita z žico, ki se uporablja za vpihanje kisika v elektro obločno peč, je počila in ga udarila po čelu.

Silvo Senovršnik, čistilnica — pri izsekovanju ulitkov s pnevmatičnim kladivom mu je padel tujek v levo oko.

Ivan Čepin, topilnica II — žerjavovodkinja je s pomočjo magnetne plošče uravnavala zaboj na avtomobilu. Ko pa je zapeljala s ploščo stran, je nenadoma stopil izza avtomobila Čepin in ga je s ploščo zadela v glavo. Pri tem je dobil Čepin lažji pretres možganov.

Ivan Krničnik, valjarna — med obračanjem gredice ga je stisnilo za palec desne roke.

Miha Močnik, topilnica — ko je žerjav dvignil koreniko, se je ta odlomila in ga udarila po prsnem košu.

August Vrtačnik, topilnica I — korenika, ki je bila v lijaku, se je med obračanjem odlomila in ga udarila po levi roki.

Štefan Šteharik, mehanska obdelovalnica — pri brušenju strugarskega noža, mu je ta zdrsil in si je ob vrteči se brusilni plošči obrusil kazalec leve roke.

Tit Skratek, čistilnica — pri obračanju ulitkov na delovni mizi je zgubil ravnotežje, pri padcu pa si je poškodoval levo roko in rebra.

Bogomir Petrič, livarna — tekoče jeklo mu je brizgnilo za gamaše in ga opeklo po gležnju desne noge.

Rudolf Hodnik, valjarna — pri vpenjanju gredic s pnevmatičnim primežem mu je stisnilo kazalec desne roke.

Jurij Kores, kovačnica — pri vpenjanju žerjavne verige s kovanca je dobil desno nogo pod že zložene odkovke in mu je jeklena kapica stisnila prste na nogi.

Jože Birnik, čistilnica — pri avtogenem rezanju jeklenih ulitkov mu je tujek padel za očali v oko.

Rajko Marzel, met. laboratorij — pri brušenju žilavostne probe si je na stabilnem brusilnem stroju obrusil kazalec desne roke.

Ludvik Topler, termoeenergetski — pri čiščenju oljne črpalke si je poškodoval kazalec na levi roki.

Matevž Suhovršnik, kovačnica — pri zapiranju polavtomatičnih klešč ga je udaril škobec po mezinu leve roke.

Mirko Vajs, elektro obrat — varilcu je pomagal držati ploščo za pritrditev tipkal, pa mu je kaplja taline padla za rokavico in ga opekla po prstancu leve roke.

Slavko Kralj, elektro obrat — ko je sodelavec že izklopil brusilni stroj rafamo, se je hotel prepričati, če so jermenji dovolj zategnjeni. Ker pa se jermenica še ni ustavila, je dobil palec leve roke med vrtečo se jermenico in jermen ter mu ga je močno poškodovalo.

Ivan Kamnik, valjarna — pri obračanju gredic s pomočjo vzvoda je ta zdrsnila proti njemu in ga je vzvod udaril po desni strani lica.

Ivica Rigl, kemijski lab. — pri čiščenju aparature za določevanje ogljika ji je elektro magnetni stabilizator zdrsil na levo nogo ter ji poškodoval palec.

ZAHVALA

Učenci delovodske metalurške šole, katero smo obiskovali na izobraževalnem centru na Ravnah, se ob uspešno zaključnem šolanju najlepše zahvaljujemo predavateljskemu zboru za njegov trud in vsestransko sodelovanje: prof. Zinki Zorko, prof. Cveti Pučko-Razdevšek, dipl. ekonomistki Metki Oderlap, prof. Vinku Trafeli,

prof. Gvidu Kaciu, dr. Janku Sušniku, dipl. inž. Vladu Macurju, dipl. inž. Ferdu Vizjaku, dipl. inž. Jožetu Žuncu, dipl. inž. Vladu Strahovniku, dipl. inž. Alojzu Knezu, inž. Janezu Doklu, psihologu Wolfu, dipl. inž. Tonetu Pratnekarku, dipl. inž. Francu Rusu, tov. Hermanu Lesjaku, prof. Petru Vravniku, inž. Janezu Žnidarku in tov. Francu Čegovniku.

Zahvaljujemo se še posebej direktorju izobraževalnega centra prof. Ladu Kukcu, tov. Francu Vrešu, železarni Ravne, ki nam je omogočila šolanje, strokovne ekskurzije, izredno plačane dopuste za seminarje in zaključne izpite, sindikatu železarni Ravne za denarno pomoč ter vsem, ki so pomagali pri pisanju in razmnoževanju raznih skript. Učenci

RAZPISI IZREDNEGA ŠTUDIJA NA ODDELKIH IN SEKCIJAH PRI DELAJSKI UNIVERZI RAVNE NA KOROŠKEM

I. VISOKA EKONOMSKO KOMERCIJALNA ŠOLA (I. stopnja) MARIBOR, sekcija Ravne na Koroškem

Na prvo stopnjo študija se lahko vpiše kandidat, ki je uspešno končal štiriletno srednjo šolo, in kandidat, ki ni končal srednje šole, ima pa najmanj štiriletno delovne izkušnje v komercialni ali finančni službi, če uspešno opravi preizkusni izpit.

Vložitev prošnje

1. prijava, kolkovana z 1,00 din državne takse
2. življenjepis
3. zadnje šolsko spričevalo — diploma v originalu
4. izpisek iz rojstne matične knjige
5. potrdilo o zaposlitvi
6. izjava o plačniku

Prijave zbira Delavska univerza Ravne na Koroškem do 20. junija 1971.

II. VIŠJA TEHNIŠKA ŠOLA MARIBOR

— oddelek Ravne na Koroškem

Na šolo se lahko vpišejo:

1. brez sprejemnega izpita — tisti, ki so z uspehom končali šolanje na ustrezni srednji strokovni šoli ali gimnaziji
2. lahko pa se vpišejo tudi kandidati, ki uspešno opravijo sprejemni izpit (informacije o sprejemnih izpiti dobite na Delavski univerzi Ravne na Koroškem).

Vložitev prošnje

1. prijava, kolkovana z 1,00 din državne takse
2. življenjepis
3. zadnje šolsko spričevalo — diploma v originalu
4. izpisek iz rojstne matične knjige
5. potrdilo o zaposlitvi
6. izjava o plačniku

Prijave zbira Delavska univerza Ravne na Koroškem do 20. junija 1971.

III. SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA SLOVENJ GRADEC — oddelek Ravne na Koroškem

Vpišejo se lahko vsi kandidati, ki so končali osnovno šolo.

Naši upokojenci

August Šuler, roj. 27. avgusta 1911, v železarni od 5. januarja 1948 dalje kot strugar v meh. delavnici. Invalid. upok. 16. aprila 1971

Maks Repas, roj. 18. septembra 1915, v železarni od 6. septembra 1954, nazadnje pri VNS kot vratar. Inval. upok. 19. aprila 1971

Ignac Gerdej, roj. 11. julija 1915, v železarni od 20. avgusta 1952 kot pehalec v meh. delavnici. Star. upok. 2. marca 1971

Gabrijel Brod, roj. 24. marca 1914, v železarni od 9. marca 1955, nazadnje v termoelekt. obratu kot strojnik acetilenske postaje. Inval. upok. 14. aprila 1971

Rudolf Kajzer, roj. 1. aprila 1918, v železarni od 17. septembra 1945, nazadnje kot kurjač v kovarnici. Inval. upok. 26. aprila 1971

Jožef Topler, roj. 17. marca 1910, v železarni od 1. decembra 1951 kot strojevodja v prometu. Star. upokojen 14. aprila 1971

Vložitev prošnje

1. prijava, kolkovana z 1,00 din državne takse
2. življenjepis
3. zadnje šolsko spričevalo
4. izpisek iz rojstne matične knjige
5. potrdilo o zaposlitvi
6. izjava o plačniku

Prijave zbira Delavska univerza Ravne na Koroškem do 20. junija 1971.

IV. SREDNJA ADMINISTRATIVNO UPRAVNA ŠOLA MARIBOR — oddelek Ravne na Koroškem

Vpišejo se lahko vsi kandidati, ki imajo končano:

- dveletno administrativno šolo
 - dva letnika ekonomske srednje šole,
- ki uspešno opravijo diferencialni izpit iz strojepisja in stenografije

Vložitev prošnje

1. prijava, kolkovana z 1,00 din državne takse
2. življenjepis
3. zadnje šolsko spričevalo
4. izpisek iz rojstne matične knjige
5. potrdilo o zaposlitvi
6. izjava o plačniku

Prijave zbira Delavska univerza Ravne na Koroškem do 17. junija 1971.

Vsa pojasnila in informacije dobite na Delavski univerzi Ravne na Koroškem.

ZA DOBRO VOLJO

O POLITIKI

Danec: Kdor trdi, da razume svetovni politični položaj, je vsaj dva tedna za dogodki.

Turek: V politiki je glede pojma »izdaja« vse odvisno od datuma.

Grk: V politiki gre za finese: ena roparska ladja pripada morskemu razbojniku, deset roparskih ladij osvajaletcu.

Anglež: Tri stvari so, za katerimi ni vredno teči: ženska, avtobus in nova politična ideja. Če ima človek malo potrpljenja, kmalu pridejo druge.

Kubanec: Revolucija nima časa za volitve.

Norvežan: Pri nas lahko vsak pove, kar misli, tudi če ne zna misliti. To je demokracija.

KULT OSEBNOSTI

V dobi Stalina je bil razpisan natečaj za Puškinov spomenik. Prvo nagrado je dobil Stalinov kip, ki drži v roki Puškinove pesmi.

TOČNO

Ko sta bila oba že debela in okorna, je grof Starhemberg rekel princu Evgenju: »Godi se nama kot monarhijam — čim obsežnejše so, tem šibkejšje postanejo.«